

DE BOETPREDIKING

Van Micha, Jona en Johannes

DRIETAL BIJZONDERE PREDICATIËN

En een TIJDREDE over 1 Samuël 1vers 19b en 20

Door

DS. A. VERHAGEN

Predikant der Ger. Gemeente te Lisse

UITGEVER: - J. P. VAN de TOL - DORDRECHT
Drukkerij De Alblasserwaard, Bleskensgraaf

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015

INHOUD

1. MICHA'S GELOOFSVERWACHTING

"Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijnen twist twiste en mijn recht uitvoere: Hij zal mij uitbrengen aan het licht, ik zal mijnen lust zien aan zijne gerechtigheid." Micha 7:9

2. DE BOETPREDIKING VAN JONA

"En de lieden van Ninevé geloofden aan God en zij riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken van hunnen grootste af tot hunnen kleinste toe. Want dit Woord geraakte tot de koning van Ninevé, en hij stond op van zijnen troon en deed zijn heerlijk overkleed van zich en hij bedekte zich met een zak en zat neder in de as." Jona 3: 5 en 6

3. EEN ERNSTIGE BETUIGING AAN DE KERKE GODS

"Wiens wan in Zijne Hand is, en Hij zal Zijnen dorsvloer doorzuiveren en Zijne tarwe in Zijne schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden." Mattheüs 3: 12

4. TIJDREDE

Een predicatie of *tijdrede over 1 Samuël 1vers 19b en 20*, gedaan met het oog op de verregaande toestanden vóór en in het huwelijksleven.

Door Ds. A. VERHAGEN, Predikant van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg

1. MICHA'S GELOOFSVERWACHTING

Zingen: Ps. 119:8.

Lezen: Micha 7.

Gebed.

M. H.

Het woord onzer overdenking vindt uw gewijde aandacht opgetekend in het u voorgelezen hoofdstuk, zijnde Micha 7:9, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijnen twist twiste en mijn recht uitvoere: Hij zal mij uitbrengen aan het licht, ik zal mijnen lust zien aan zijne gerechtigheid."

Dit ons tekstwoord spreekt ons over:

MICHA'S GELOOFSVERWACHTING, en wijst u daarbij:

1. In de eerste plaats op: Het recht Gods door Micha erkend;
2. in de tweede plaats bij: Het recht Gods waarop Micha hoopt;
3. en ten derde op: het recht Gods waarin Micha zich verlustigt.

Doch komt, voordat we daartoe overgaan zingen we met elkander uit Ps. 143:3 en 6.

*Zij zullen, uit de volheid van 't gemoed,
Gedachtig aan de milden overvloed
Van Uw gunst, die roemen bij elkeen,
En juichen van al Uw gerechtigheên.
De Heer is goed en vriend'lijk en weldadig,
Barmhartig, mild, lankmoedig en genadig;
Hij doet Zijn gunst aan allen klaar bemerken;
Zijn goedheid is verspreid op al Zijn werken.*

*De Heer is recht, in al Zijn weg en werk;
Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk,
Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht;
Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht;
Dat ongeveinst, in 't midden der ellenden,
Zich naar Gods troon met zijn gebeén blijft wenden;
Hij geeft de wens van allen, die Hem vrezen;
Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.*

M.H.

Met welk een diepe klacht vangt de profeet Micha dit ons teksthooftuk aan!

Ziende om zich heen wordt hij in alles teleurgesteld. De goedertierene, die weinige oprechten, die eeltige tijd tevoren een sieraad van hun land waren, ze zijn gestorven en niemand heeft hun plaats ingenomen.

Even moeilijk als het is een zomervrucht te ontdekken, wanneer de oogst voorbij is, zo moeilijk was het om nu nog een goedertierene te vinden. Hier en daar ontmoet men

slechts nog zo'n enkele vrucht.

Is het een wonder dat Micha uitroept: "Mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht." O, dat die jaren van de eerste christentijd weer eens herleefden!

Overall neemt nu de goddeloosheid toe, ja zelfs de beste vriend is niet meer te vertrouwen. En is dat niet een bange tijd als de voorzichtigheid zo ver uitgestrekt moet worden? Ouders en kinderen het zijn elkanders ergste vijanden en verraders.

Welk een in=treurige toestand beschrijft hier de profeet!

Maar toch nadat de profeet zijn droeve klacht heeft geuit over de verdorvenheid van zijn tijd, mag hij de genade ontvangen om het hoofd eens uit de gebreken op te heffen en op de Heere te zien. "Maar ik zal uitzien naar de Heere." Het missen van troost en vrienden drijft Micha uit tot God.

Gemeente, laten ook wij eens trachten Micha hierin te volgen.

Immers, zeer zeker komt ook bij ons, evenals bij Micha, de vraag naar voren: "Is er nog een verwachting?"

En werkelijk als we alleen maar zouden blijven staren op de omstandigheden waarin wij ons met elkander komen te bevinden, zouden we haast geneigd zijn openlijk te getuigen dat alle verwachting afgesneden is. De teleurstellingen, ze worden bij de dag groter. En toch M.H. hebben wij een verwachting u te boodschappen. Een verwachting voor dat volk Gods te midden van haar schuld en ellendigheid.

Hoe donker en hachelijk het er ook rondom ons heen uitziet, God is getrouw, van Hem zij de verwachting. Niet voor een volk dat rechtvaardig is in zichzelf doch voor die verlorene en doemwaardige schepselen die toch niet na kunnen laten *zich naar Gods troon, met hun gebeen te blijven wenden.*

Op die verwachting van dat volk volgt geen teleurstelling. Immers ze wordt niet gebouwd op iets van de mens zelf, noch op kennis, noch op bevinding, want ook dat zou toch tenslotte een grondslag van zand blijken te zijn.

Doch zij hebben een verwachting waarvan de dichter getuigt: "Die op de Heere vertrouwen zijn als de berg Sion, die niet wankelt maar blijft in eeuwigheid" (Ps. 25:2).

Van die gelovige verwachting nu, wordt gewag gewacht in onze tekst.

Het is Micha, een tijdgenoot van Jesaja, die getuigd heeft tegen het Rijk der tien stammen, betreffende de schrikkelijke oordelen die over het volk stonden voltrokken te worden. Beide Jesaja en Micha, zij hebben als getrouw wachters op Sions muren steeds weer het volk gewaarschuwd dat God een grimmig Wreker is. Die de zonde bezoekt met plagen en bittere tegenhêen, zodat werd bevestigd:

*Zo Zijn kinders ooit Mijn zuivere wet verlaten
 Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reegling niet kan haten,
 Zo zij ontheiligen wat Ik heb voorgeschreven,
 Zo mogen zij gewis voor Mijne straffen beven!* (Psalm 89: 13).

En werkelijk! Deze woorden zijn bewaarheid geworden. Daar stond het volk, dat zo schrikbarend gezondigd had, voor haar ondergang en vernietiging om te ervaren dat de Heere als een Heilig en Rechtvaardig God zou doortrekken. Maar juist datgene was het, hetwelk Gods volk in die dagen mocht beseffen en aangrijpen. Ja zij leerden zien dat die gramschap die God over hen uitstortte verdiend was, en instemmen met de ootmoedige erkenning van het recht Gods.

Nee, dat volk kwam niet te twisten met de Almachtigen, maar kwam de gramschap die God bracht te aanvaarden en met Micha te getuigen: "Ik zal des Heeren gramschap

dragen." Wat er ook aan verbonden is, ik zal het dragen, want wij hebben tegen Hem gezondigd en Goddeloos gehandeld.

In die aanvaarding kwam de verootmoediging. Zij kregen de mond in 't stof te steken, de Almachtige volkomen in 't recht en zichzelf in 't onrecht te stellen. Neen, dan is er geen plaats voor opstand in het hart, gelijk als bij Asaf als deze uitroept: "Hoe zou het God weten en zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?" (Ps. 73:11). Maar ziende, dat al die oordelen vruchten zijn van eigen ongerechtigheden, worden ze nu ootmoedig aanvaard.

M.H. Dat buigen en bukken onder God is vrucht van genade. Dat kan vlees en bloed ons nimmer leren, dat groeit niet op de akker van ons natuurlijk bestaan. Immers de natuurlijke mens haakt steeds weer naar de belofte des Satans dat hij als God zal zijn, en dat is zijn ideaal! maar die van de Heere geliefd zijn, krijgen een buigende ziel en worden overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel.

En werkelijk dit is het grootste heil hetwelk op aarde kan geleerd worden. Die hoogste wetenschap wordt niet op de academie, maar slechts op Jezus school beoefend.

Om zich als een onwaardige en verlorene voor God neer te werpen. Immers alles getuigt tegen hem. Hij heeft goddeloos gehandeld en dat jegens een Heilig en Smetteloos Wezen. Dan krijgt dat volk niet alleen gevoel van zonde, maar komt eveneens in aanraking met het recht Gods.

O, als die erkenning van het recht Gods geleerd wordt en de ziel instemt met "des doods waardig" te zijn, dan gaat de Heere een afgesneden zaak doen.

Maar 't opmerkelijke is, dat in de aanvaarding van het Goddelijk recht, verademing teweeg gebracht wordt in het leven van Gods volk.

Zij zijn zo geneigd verademing te zoeken in tranen of aangename gestalten of meer werkzaamheden, maar daarin wordt het niet gevonden, doch, o wonder van genade, de verademing ligt slechts in de ootmoedige erkenning van Gods recht. Dáár waar uit de diepste grond van ons hart de vraag naar boven stijgt: "Is er enig middel waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?"

Dàn komt er behoefte aan een Borg en Middelaar, een zoeken of er nog een middel is. Maar dat middel is op de aarde niet te vinden, maar wordt ontdekt in de gang die de Heere met Zijn volk houdt.

Wat een weldaad als wij de erkenning van het recht Gods ervaren mogen. Wij zijn het zo menigmaal met God niet eens, omdat wij denken rechthebbende schepselen te zijn. Wij maken de tekening klaar en God moet 't zo uitvoeren.

Maar als de Heilige Geest onze ogen komt te openen voor 't recht en eigen schuld dan vallen alle voorwaarden weg en aanvaardt het volk hetgeen in onze tekst staat:

"Ik zal des Heeren gramschap dragen."

Dit "zal" is niet een moeten, maar een heilig willen, daar het volk voor ingewonnen wordt door de krachtige hand des Heeren.

O, mochten wij, hoe moeilijk en zwaar ons pad ook zij, en welke donkerheid ons ook omringt, er maar veel toe verwaardigd worden.

Een mens moet alles verliezen, ja ook zijn deugden wil hij Gods recht kunnen eerbiedigen boven alles. Mocht er een volk zijn, dat er niet vreemd van is, dat alle wederwaardigheden ziet verklaard in eigen schuld en zonde; och dat gij dan ophield in de stok te bijten en de roede ging kussen en dat gegeven werd: "Hoort de roede en Wie ze besteld heeft", Micha 6:9b, hetwelk een buigen onder God te weeg brengt, de hand op de mond doet leggen met de innerlijke behoefte naar dát middel waardoor wij deze straf kunnen ontgaan en wederom tot genade te komen.

Ons verstand staat ons zo dikwijls in de weg, bergen van struikelblokken liggen voor ons.

Maar gelukkig de Heere staat er boven! En als Hij een mens bewerkt, maakt Hij hem als een verlegen, en niets-hebbend schepsel. Dan moeten ze het overgeven en aan de kant van God vallen.

Gij zijt toch te benijden die 't ondervinden wat het is, zich in ootmoedige erkenning over te geven aan de Heere. Welk een weldaad dat er staat:

"Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen maar zondaars tot bekering" (Luc. 4:32).

Als wij er iets van hebben mogen ook op deze dag, dan houdt het klagen op, maar komt er een verwondering in Zijne goedertierenheden.

Maar letten wij aan de hand van onzen tekst, er niet alleen op dat Micha dit recht Gods erkend, maar staan dan ook in de 2e plaats stil bij:

2. Het recht Gods waarop Micha hoopt.

Immers hier in onzen tekst wordt niet alleen gewezen op de erkenning: "Ik zal des Heeren gramschap dragen", maar er volgt hierop: "Totdat Hij mijnen twist twisten en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht."

Hier hebt gij de levendige hoop op het Goddelijk recht.

Neen M.H. verootmoediging brengt niet tot wanhoop, maar leidt tot verlossing.

Ziet dat is het kardinale punt.

Daar krijgt dat volk, evenals Micha, een levende hoop in Christus! Het eigen "recht" keurde de Heere af. Hij leert zijn volk een ander recht, het recht Gods.

Tegenwoordig, hoor je veel mensen, die een hoop voor de eeuwigheid hebben, maar als men hen dan vraagt waar hun hoop op gegrond is, moet men vol ontzetting de handen in elkaar slaan. Schrikbarend als ge verneemt waar de mens de eeuwigheid op durft te wagen.

De één heeft het wel eens benauwd gehad, de ander heeft tranen gestort, uitwendige verhoringen en uitreddingen gehad. Dit alles vatten zij samen voor een gegronde hoop. 't Zal wel meevallen denkt men, en zo gaat een mens die ontzaggelijke eeuwigheid tegemoet.

Wees ervan overtuigd dat die dag wat openbaren zal. Als al die valse hoop weggevaagd zal worden. O, onderzoek uzelf toch nauw, ja zeer nauw!

Alle hoop zonder kennis van zonden en schuld is ijdel. Maar de levendige hoop in het harte van Gods volk, bewerkt door de Heilige Geest, drijft het schepsel uit tot God, evenals de dichter als hij zingt:

Hij kan en wil en zal in nood.

Zelfs bij het naderen van de dood

Volkomen uitkomst geven.

(Psalm 68: 10).

De Heilige Geest, doet nu de zielsogen op Christus slaan als de enige Weg, de Waarheid en het Leven.

Maar ziet er wordt in onze tekst gesproken over een twistzaak tussen God en Zijn volk. De Heere heeft een twist en deze is rechtvaardig. Want zij hebben Zijne Majesteit beledigd en Zijne geboden overtreden. Nu laat de Heere Zijne Goddelijke rechten gelden.

Maar o eeuwig wonder. Er is hulp besteld bij een Held, bij Dien gezegenden Heere Jezus Christus, Die in. dat eeuwig welbehagen Gods gegeven is om de twistzaak der uitverkorenen te twisten. Volk van God, Christus heeft uw twistzaak overgenomen en Hij zal uw twist uittwisten. Staat bij dat wonder eens een ogenblik met mij stil.

Aan onzen kant die onmogelijkheid. De Heere kan van Zijn recht geen afstand doen maar heeft gezegd: "Ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven." En dat rechtvaardig.

Maar nu aan de anderen kant klinkt het: "Zwaard ontwaakt tegen Mijnen Herder en tegen de Man, Die Mijn Metgezel is", (Zach. 13: 7). Dat zwaard van Gods wraak valt nu op de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen, Die Zich de schuld en straf der uitverkorenen heeft laten toerekenen, door Zich vrijwillig over te geven als een offer voor hunne zonden.

Daar staat die dierbare Jezus voor de rechter Pontius Pilatus en achter dien rechter stond God de Vader, Die op Christus kwam te leggen datgene hetwelk anders de uitverkorenen eeuwig zouden moeten dragen.

Ja waarlijk volk van God, Hij is "overgeleverd om onze zonde en opgewekt om onze rechtvaardigmaking", (Rom. 4: 25). zo krijgt dan de kerke Gods een levendige hoop door die volkomen genoegdoening van Dien Enigen Borg en Middelaar, Die aan dat recht Gods in alle opzichten heeft genoeg gedaan.

Jesaja getuigt hiervan: "Zon zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid, (Jes. 1:27). In uzelf zoudt gij rechtvaardig verloren zijn gegaan. Maar daar uw twist door Die dierbare Heere Jezus is uitgetwist, zult u nu ook rechtvaardig zalig worden, zo zelfs dat de Vader zegt: "Ik zal nooit meer op u toornen." De toorn is gestild, de gramschap geblust.

Zo krijgt dan dat in zichzelf schuldige volk, een gelovige verwachting. Immers de Apostel getuigt van hen: "Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen maar naar de Geest", (Rom. 8: 1). Dat is een verwachting die vaster is dan de bergen en die nooit teleurstelt.

Bekommerd volk, leer toch eens zien dat ge uw eigen twist nooit en te nimmer uit kunt twisten. Wij zoeken zo dikwijls de levenden tussen de doden, wij zouden grond willen maken van eigen verbeteringen en eigen gestalten; en o, het heeft geen grondslag. God brandt u uit als een haard opdat u leren zult dat niet alleen de tak maar ook de wortel verdorven is om dan te vallen in de ootmoedige erkenning van het recht Gods. Wie de genade van het recht kent, die heeft verwachting!

Denk aan Abraham, David, Job enz., zijn zij ooit beschaamd uitgekomen? O, die goedheid Gods waardoor een schuldig schepsel opening en ruimte krijgt in Christus.

Dat het de Almachtige mocht behagen door de werking van Zijnen Heilige Geest dit heil in uw ziel toe te passen. Gewisselijk plan zal Hij uw twistzaak twisten en uw recht uitvoeren.

Het zal voor Gods kind gelukkig niet eeuwig nacht blijven immers: Het licht is voor de rechtvaardigen gezaaid en vrolijkheid voor de oprechten van hart, (Ps. 97: 11).

Zo mag Micha op dat Goddelijk recht hopen, ja zelfs, en dat leidt mij tot mijn derde hoofdgedachte, zich

3. In het recht Gods verlustigen.

Lees eens wat er staat: "En ik zal mijn lust zien aan Zijne gerechtigheid."

Ja, dan zal dat volk zich daarin verlustigen. Dat volk dat een walg gekregen heeft van zichzelf, zich heeft leren kennen als een vallei vol dorre doodsbeenderen en steeds weer moet uitroepen: "Ik ellendig mens" komt nu in de zalige verlustiging van het recht Gods, dat de grondslag is van Gods soeverein welbehagen, als de Heere daar spreekt tot de ziel: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken met goedertierenheid," (Jes. 31: 3).

Dat volk is toch van eeuwigheid verkoren en door God in Christus bestemd tot de zaligheid. Niet omdat er wat in dat volk zelf was of is, maar enkel en alleen om dat vrije en soevereine welbehagen Gods.

In de diepte van de val zijn ook zij besloten, opdat Hij Zijne barmhartigheid zou verheerlijken gelijk Hij in de verworpenen Zijn rechtvaardigheid bewijst. Gods lust is

toch de verheerlijking van al Zijn deugden.

Wij hebben zo dikwijls tijden dat wij meer met onze zaligheid dan met de verheerlijking van Gods eer te doen hebben. Maar door Goddelijk onderwijs leert Gods volk dat al Gods deugden die zij ontlusterd hadden, opgeluisterd zijn in Christus, en dat nu maakt haar zalige verlustiging uit.

Daarom heeft Christus Zich als schuldenaar onder Gods recht gesteld en de volle toorn Gods gedragen en doordragen, hetwelk Hij bewees toen Hij uitriep met grote stem: "het is volbracht."

Immers hetgeen de uitverkorenen met alle Adamskinderen hadden moeten dragen heeft Hij als hun Borg en Zaligmaker voor hen gedragen en geleden toen Hij zich volkomen aan de Vader kwam op te offeren.

Hoe trad hij in de diepte der Godsverlating, opdat Zijn Volk nooit meer door God verlaten zou worden en zij de volkomen verzoening in Christus zouden ontvangen.

Maar al droeg Hij voor Zijn volk de volle toorn Gods, nimmer is de Heere Jezus het voorwerp van Gods toorn geweest. Want Hij deed, deed Hij als Sions betalende Borg, opdat het welbehagen des Vaders door Zijn hand gelukkig zou voortgaan. Dat werk hetwelk de Vader Hem van eeuwigheid had toebetrouwd is door Hem volkomen volbracht.

O volk, let daar toch eens op, opdat ge u evenals Micha in onze tekst, in dat Goddelijk recht kwam te verlustigen. Wat U nooit tot stand kan brengen, namelijk de verheerlijking Gods, heeft Hij gedaan. Daarvan zingt de kerk in Psalm 45:

*Bemi'nlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen ver te boven.*

Daar wordt het grote geheim ontdekt dat Sion door recht verlost wordt en zijne wederkerende door gerechtigheid. Wie zal nu nog beschuldiging kunnen inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?

Dat Christus in hun plaats aan Gods recht heeft voldaan, op dien vasten grond is de verlossing voor Gods volk gebouwd.

En wanneer dat op Gods tijd aan hun wordt toegeëigend, gepaard gaande met een innerlijke vrijspraak dan zullen ze, ja moeten ze zich met Micha van harte verlustigen in dat recht Gods.

Ja, op die vaste grondslag van de volmaakte gerechtigheid van Christus Jezus zijn de ware gelovigen ingegaan in de volle zaligheid en alle gekochten door Jezus bloed zullen ook eenmaal daarom komen voor Gods troon om Hem dag en nacht te dienen in Zijn tempel.

Maar die verlustiging is vrucht van de dadelijke toepassing van die gerechtigheid en het toe-eigenend geloof.

Immers bij de wedergeboorte grijpt die staatsverwisseling plaats en past de Heere Zijne volkomen gerechtigheid aan Zijn volk toe, zodat zij komen vanuit de rampstaat der zonde in de heilstaat en dat alleen door genade.

Daar grijpt de vereniging met Christus plaats en worden ze een plant met Hem. Waar die staatsverwisseling wordt gemist blijven wij in onze geestelijke doodsstaat niettegenstaande al onze Godsdienst en vleselijke voorrechten.

Hoe nodig zijn dan toch de oefeningen des geloofs voor 's Heeren volk, om de verworven weldaden toe te eigenen.

Wat zware bestrijdingen worden er doorleefd, hoeveel vertwijfelingen maken zich meester van dat ontdekte volk.

De Heere mocht hun banden die hen verhinderen om tot Christus te komen en in Zijn gerechtigheid hun lust te zien, nog eens losmaken. O, leerden wij toch eens alles

verzaken wat buiten Christus is, opdat onze ziel mocht zinken op het vaste fundament van Zijne gerechtigheid.

Daartoe bearbeide Hij ons door Zijn duurverworven Geest, opdat onze ziel rust in Christus kregen te vinden en zich evenals Micha in onze tekst, kwamen te verlustigen in dat Goddelijk recht.

Ja, de God Drieënig Zelf verlustigt Zich in die Gerechtigheid en zal dan Gods volk zich daarin niet vermaken?

Dan zal hun mond hier op aarde overvloeien van goedertierenheid en recht. En eenmaal zal dat volk verlost worden van het lichaam der zonde en mogen zij "de Koning zien in Zijn schoonheid", (Jes. 33: 17). Dan zullen zij Hem, de Grote Bloedbruidegom eeuwig de eer en dank toebrengen.

Hier hebben zij zich verlustigd in Zijne gerechtigheid, maar dan zullen zij zich eeuwig verwonderen en diep buigen onder Gods eeuwige zondaarsliefde. Nee, dan zijn het hier geen bijzondere vlekkeloze mensen, maar schepselen die steeds weer uitroepen: "Heere wat is de mens dat Gij zijner gedenkt en de zoon des mensen dat Gij hem bezoekt, (Ps. 8: 5). Werkelijk hij voelt dat hij wel steeds de naam van ijdelheid mag dragen.

M. H. Het is of de Heere somtijds Zijn volk als in de geest wel eens zet aan de glazen zee en hen een blik laat werpen in die eeuwige liefde Gods, waar geen bodem in te vinden is, want ze is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Zalig worden op rechtsgronden zonder krenking van Gods deugden. Het is de gelovige verwachting van een schuldig volk, dat op het sterfbed bij alle genade nog uitroept: "O God, wees mij zondaar genadig."

O, mocht ons hart in deze bange en moeilijke tijd eens in die heilgeheimen worden ingeleid. Als u dan die verlustiging in het recht Gods mag aanvaarden, krijgt u behoefte om naar de harp te grijpen, en kom laten we dat ook doen en zingen uit Ps. 89 vers 8:

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Isrels God gegeven.*

Toepassing.

M.H.

Dit mag de gelovige verwachting uitmaken van een schuldig volk. Welk een ootmoedige erkenning ligt er opgesloten in onze tekstwoorden: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd." Maar daarnaast ook die levendige hoop gegrond in 't aanvaarden dat Christus de twistzaak getwist heeft, zodat wij hebben mogen opzingen: "Door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen."

Hier moet alle mensentong het werk staken. Geen mensen pen en -hand kan beschrijven wat de dichter daarin voorhoudt als hij zegt: "Om 't eeuwig welbehagen." En in dit welbehagen ligt nu het heil van Gods arme volk. Ja, daar hebben de engelen van gezongen in Efrata's velden, daar hebben de Hemelse klokken van geluid.

Mocht ons hart wat meer van die verlustiging hebben. Wat leven wij dikwijls geestelijk beneden onzen stand. Immers onze wandel behoort toch in de Hemel te zijn waar een stad is die fundamenten heeft. Dan zouden wij de pennen niet zo in de aarde slaan, maar veel reikhalzender uitzien naar dat ogenblik van volmaakte verlustiging.

O, in bange tijd blijft er dan toch voor het volk van God een verwachting over,

waarvan Jes. 43 getuigt: "Wanneer u zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn en door de rivieren zij zullen u niet overstromen, wanneer u door het vuur zult gaan, zult u niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken", (Jes. 43:2).

Dan gaat u niet alleen de toekomst tegemoet. De Heere heeft uw rechterhand gevat en geeft u de verzekering, dat Hij dien hand nooit meer zal loslaten. Hij zal u leiden naar Zijn raad en daarna. in eeuwige heerlijkheid opnemen, (Ps. 73: 24).

Wat zal het zijn als alle twist, krakeel en wrok verdwenen is. Een volk wier twistzaak getwist is door de Heere Jezus en zich in Hem verlustigen mag.

Wees dan geen bijzonder mens. Wat u hebt, hebt u gekregen. Dan valt er niet te roemen op of in zichzelf. Dan vallen alle bijzonderheden weg en laten we u dit nog zeggen: Die van God geleerd wordt voelt zich een arm verlegen schepsel, dat niets anders overhoudt dan van zichzelf te walgen en zich te verlustigen in de gerechtigheid van Christus.

M.H. De God van Jacob blijft van geslacht tot geslacht de Onveranderlijke.

Wat zijn wij van nature arm. Bedenk toch dat bij het sterven alles weg zal vallen. Hier wilt u Gods recht niet billijken, maar in de eeuwigheid zult u het moeten maar niet kunnen. Dan zal de rook der pijniging opgaan in der eeuwigheid.

O, in de kommer van de tijd mocht u bedenken wat tot uw eeuwige vrede dient. Er ligt een twistzaak en die moet opgelost worden. Ontzaggelijke gedachte als wij de eeuwigheid tegemoet gaan buiten een oplossing. U moet de toekomst tegemoet, maar voor eigen rekening. Zonder dien Leidsman te kennen en dat in een tijd waarin alles steunt en beeft en u toeroept: "Wij kunnen het u niet geven. Bij ons is het niet."

Wat ik u zeg: Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is. Roept Hem aan terwijl hij nabij is, (Jes. 55: 6). Wij kunnen nog bekeerd worden.

Jonge mensen ga toch de geest van de tijd na. Jongelingen en jonge dochters, daar wordt een toekomst u voorgesteld. Denk er om, wie God mist, mist alles.

Dat u er erg in mocht krijgen, dat er een twistzaak tussen God en u ligt. Deze twistzaak moet uitgetwist worden. Het kan nog. Hoevelen die later dan u geboren zijn, zijn reeds gestorven. Voor hen is de . deur voor altijd op 't nachtslot.

Waar de boom valt blijft hij eeuwig liggen. O, dat u straks niet (eeuwig) moet uitroepen: had ik, had ik maar

Gemeente van Utrecht.

Uw leraar heeft de Waarheid aan deze plaats verkondigd. Hoe droevig is het echter dat ik moet vernemen dat er velen zich van de waarheid afkeren, hun plaatsen ledig laten op de dag des Heeren. O ouders, sta eens stil. Denk aan uw kinderen, aan de ordening des Allerhoogsten. Speel er niet mee.

't Voorrecht der genade vele jaren u voorgesteld, geeft u er nu een trap tegen? Denk er om, ik waarschuw u, opdat u geen oordeel over uzelf haalt.

Dat de gemeente verwaardigd werd, verbonden te worden aan elkaar, rondom het Woord mocht leven waarin ons gepredikt wordt de gelovige verwachting in de diepe schuld. Dat door Gods genade uw en mijn leven gericht mocht zijn- in de ootmoedige erkenning van het recht Gods.

En met die verwachting komt u nooit bedrogen uit. Al zeggen ze van binnen: *Uw recht zal nooit aan 't licht komen*. Even wachten!!

Wij hebben een wijngaard van rode wijn, elk mag er op zijn beurt van zingen. U krijgt ook een beurt. Maar om nu te wachten op Zijn tijd, en maar te leren achter de Heere aan te komen. Ja, dan krenkt de uitgestelde hoop wel eens het hart, maar de begeerte die komt is een boom des Levens, (Spr. 13:12). Wat zal het meevallen voor hen die onder alle scheidingen zich bevinden. Uw zaak is echter Zijn zaak.

Zalige verlusting in Zijne gerechtigheid. Mocht dat werkelijk eens de taal van ons hart zijn. "Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen."

Volk, vertroost elkander met deze woorden, (1 Thess. 4:18). Binde de Heere op ons hart de stoffelijke en geestelijke noden van ons volk te midden van deze bange tijd. Verwachtingen van onzen kant zijn er niet. Mochten wij het door het geloof alleen van de Heere verwachten. Alles wat ons drukt en knelt in Hem krijgen te verliezen.

Nog is er een Rotsteen waar water uitvloeit. Hij mocht Zijn daden groot maken tot roem en prijs van Zijne nooit naar waarde geprezen naam. AMEN.

Slotzang: Psalm 138:4.

*Als ik omringd door tegenspoed,
 Bezwijken moet,
 Schenkt U mij leven;
 Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
 Uw rechterhand
 Zal redding geven.
 De Heer is zo getrouw, als sterk;
 Hij zal Zijn werk
 Voor mij vol--enden;
 Verlaat niet wat Uw hand begon,
 O Levensbron,
 Wil bijstand zenden.*

2. DE BOETPREDIKING VAN JONA

Zingen Ps. 25:4.

*'s Heeren goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen
Brenge in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des Heeren.
Wie Hem need'rig valt te voet
Zal van Hem Zijn wegen leren.*

Lezen: Jona 3.

Gebed.

Het woord hetwelk we met elkander wenssen te overdenken vindt uw gewijde aandacht opgetekend in het u voorgelezen hoofdstuk en wel Jona 3: 5 en 6, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"En de lieden van Ninevé geloofden aan God en zij riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken van hunnen grootste af tot hunnen kleinste toe. Want dit Woord geraakte tot de koning van Ninevé, en hij stond op van zijnen troon en deed zijn heerlijk overkleed van zich en hij bedekte zich met een zak en zat neder in de as."

Moge we U in dit uur gaan bepalen bij:

DE BOETPREDIKING VAN JONA en wijzen U daarbij:

- In de eerste plaats op: Een rijk gezegende prediking;
- Letten we in de tweede plaats op: Een vastend Ninevé;
- En staan we in de derde plaats stil bij: Een verootmoedigd volk.

Maar voordat we daartoe overgaan zingen we uit Ps. 79: 4 en 5:

*Gedenk niet meer aan 't kwaad dat wij bedreven.
Onz' euveldaad wordt ons uit gunst vergeven;
Waak op o God en wil van verder lijden
Ons klein getal door Uw kracht bevrijden.
Help ons, barmhartig Heer,
Uw groten Naam ter eer,
Uw trouw koom' ons te stade.
Verzoen de zware schuld,
Die ons met schrik vervult
Bewijs ons eens genade.*

*Waarom zou zich der heid'nen macht vermêren?
Uw hoog gezag daar bitt'ren schimp onteren*

*En vragen door hun trotse waan bedrogen;
 Waar is hun God, waar blijft nu Zijn vermogen.
 Vergeld hun overmoed,
 Wreek Uwer knechten bloed,
 Verdedig onze zaak;
 Doe 't heidendom Uw wraak,
 Zelfs voor ons oog aanschouwen!*

M.H. Dat gehoorzaamheid beter is dan offerande is werkelijk doorleefd en doormaakt door Jona, de knecht des Heeren.

Immers, als Jona van 's Heerenwege de opdracht krijgt, om de grote stad Ninevé het oordeel aan te zeggen, maakt hij zich op, om te vluchten naar Tarsis. Nee, niet naar het Oosten, waar Ninevé lag, werd koers gezet, maar naar het Westen. Hoe duidelijk bleek het dat Jona hierin een weg koos, die van God en Zijn gebod afvoerde.

Wat ontzaggelijk moet het zijn in het leven van Gods knechten, als zij eigen gekozen wegen gaan bewandelen. Kan het anders of zo'n weg moet in tegenspoeden eindigen?

In plaats van in getrouwheid de inwoners van Ninevé te getuigen welk een oordeel de Heere vanwege de schreiende ongerechtigheden over de stad besloten had, laat Jona zich inschepen naar Tarsis.

Maar o, hoe zou Jona nu ook ervaren dat de Heere een Wreker is zeer grimmig, Die ook de handelingen van Zijn knechten niet door de vingers kan zien.

Jona, hij dacht God en Zijn bevel te kunnen ontwijken. Maar denk er aan, nooit en te nimmer zal een mens in staat zijn God te ontlopen!

De Heere zal toch ten alle tijde betonen: *Mijn Raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen*, (Jes. 46: 10b). Daar zullen alle menselijke berekeningen toch ten enenmale voor moeten falen!

Bezieet echter hetgeen Gods knecht in dezen weg moest leren en meemaken. Daar, terwijl het schip drijft als een lat op het water, komt er plotseling een hevige storm opzetten in het hart van de zee. En te midden van deze ontzaglijke nood is Gods knecht in de diepste slaap verzonken. Doof voor het rumoer van de golven, doof ook voor de roepstemmen des Heeren.

Nee, Jona had niet de minste last van de storm, niettegenstaande het benauwend roepen der zeelieden. In welk een wangestalte kunnen Gods volk en knechten komen als zij zich keren tegen de Almachtige.

De storm bleef! En in dien storm beluisterden wij de sprake Gods, alsof de Heere wilde zeggen: "Jona, Jona die storm is er om uwentwil, omdat u een weg bewandelt die van mij afvoert."

Wat moet dit voor Jona geweest zijn, als daar de kapitein met, stevige hand deze hardslapende komt wakker schudden?

Ach M.H., dat ogenblik zal in 't leven van Jona nimmer uit de gedachte gewist worden. Wakker gemaakt te worden op de weg van afkering en ongehoorzaamheid. Ja, wakker geschud te worden te midden van de grootste nood.

Welk een diepe schaamte móet zich nu van Jona meester maken. De heidenen, zij hadden zich met gebeden en smekingen tot hun god gewend en hij had de tijd met slapen doorgebracht.

Maar bemerken we ook aan de anderen kant hoe het leven Gods in Jona uitgestort was. Jona, hij gevoelt het, de storm was er om zijnentwil. En daar krijgt hij het voorrecht het met Gods oordelen en slagen eens te worden, ja dat gezicht te billijken, zodat hij moet uitroepen: "Neemt mij op en werp mij in de zee", (Jona 1:12). Nee, dat

was niet uit wanhoop, dat Jona deze woorden sprak, maar vrucht van ontdekkende en ontblotende genade.

En als we te midden van onze schuld en ellendigheid, met Gods recht verenigd mogen worden, Zijn roede leren kussen, dan kan het niet anders of we, zullen onszelven als een diep-onwaardige, gans hulpeloze, onvoorwaardelijk aan Hem over te komen geven.

O, wat heeft zich daar te midden van de woeste baren afgespeeld, als Jona in de diepte geworpen wordt. Maar in die eeuwige onbegrijpelijke barmhartigheid Gods, bestuurt de Heere het zo, dat een zeemonster gebruikt wordt om Jona op te slokken. Moeten we daarop ziende niet in verwondering getuigen:

*Heilig zijn, o God Uw wegen,
Niemand spreek' Uw hoogheid tegen.
Wie, wie is een God als U? (Psalm 77:8)*

Want niet alleen betoont de Heere hier Zijn eeuwige barmhartigheid, maar hoe blijkt ook Zijn grote ontferming.

Immers daar in de ingewanden van de vis wordt een roepen tot God geboren, (Jona 2: 1). Welk een gang!

Te midden van alle ellende, betoont de Heere, dat Hij geen lust heeft aan de dood des zondaars, maar daarin dat hij zich bekere en leve. Welk een onuitsprekelijke genade.

En als vrucht van deze genade, gaat nu het geloof triomferen als Jona uitroept:

"Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen", (Jona 2: 46).

Niet de stenen tempel van Jeruzalem, maar die Tempel, die haar verwezenlijking vindt in Christus. Tot Hem krijgt Jona als een verloren zondaar zijn toevlucht te nemen, ja door het geloof zich op Hem te verlaten.

Gaat u eens na, hoe wonderlijk de Heere werkt. Daar wordt een zeemonster beschikt om Gods raad ten uitvoer te brengen en als 't ware Jona een Goddelijk "halt" toe te roepen. Voor Jona zelf kwam het er nu op aan, of hetgeen hij geloofd had, verwezenlijkt zal worden.

Maar nu zou de Heere ook hier betonen, dat Zijne gedachten hoger zijn dan onze gedachten. Want nadat Jona drie dagen, en drie nachten in de ingewanden van de vis met de Heere geworsteld had, wordt hij aan vaste wal uitgespogen.

Hoe is Jona hier een type van Christus, Die ook drie dagen en drie nachten geweest is in het hart der aarde. Vrijwillig had Hij Zich, als Sions betalende Borg geworpen in die zeg, van Gods toorn, opdat het oordeel hetwelk Gods volk rechtvaardig eeuwig zoude moeten dragen, door Hem werd gedragen en doorgedragen.

Nooit was Jona die zee uitgekomen, als het niet was geweest om de verdienste van Hem, Die Zich van eeuwigheid daartoe gegeven had, Welke overgeleverd is om onze zoude, en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking (Rom. 4: 25). Immers dat blijft voor al Gods volk de grond hunner eeuwige behoudenis tot de eeuwige Gods verheerlijking.

Hoe groot was dan het wonder dat Jona nog gebruikt werd om des Heeren boodschapper te zijn.

Evenals Petrus na zijn verloochening moest bekennen, dat de Heere recht deed als Hij hem eeuwig uit Zijn dienst zou stoten, zo moest ook Jona dit instemmen.

Onvoorwaardelijk had hij zich in de diepte geworpen, maar de Heere kwam hem zijn eeuwige barmhartigheid nog te betonen en groot te maken.

Wederom krijgt Jona de opdracht Ninevé haar oordeel aan te zeggen, (Jona 3: 1 en 2).

Nee, nu gaat Jona zich niet verdedigen met "maars" gelijk staat in hoofdstuk 1: 3, maar wordt ingewonnen om als een getrouw dienstknecht zich te begeven naar die

stad van zonde en weelde, om Gods Woord de inwoners bekend te maken.

En dat woord mogen we met vrijmoedigheid noemen "De boet- prediking van Jona."

In deze, prediking maakte Jona het volk twee zaken bekend: In de eerste plaats dat Ninevé omgekeerd zou worden, maar daarnaast mocht hij het volk wijzen op die Goddelijke barmhartigheid als hij roept: "Nog veertig dagen." In tegenstelling met Sodom, en Gomorra geeft de Heere de bewoners van die grote stad Ninevé nog veertig dagen uitstel.

Inderdaad, Ninevé was een grote stad Gods van wel drie dagreizen, (Jona 3: 3b). Maar het was niet alleen een zeer grote maar ook een zeer machtige stad! Ja, een Goddelijke grote schone stad!

Hoe komt het wonderwerk Gods daardoor te staan in het volle klare licht. Tot voltoering van Zijn Raad bedient de Heere Zich echter van kleine middelen opdat Hij het grote beschame. Want wie had gedacht, dat op die eerste dagreis zijn prediking zulk een uitwerking zou hebben? zo heeft dan de prediking geluid door de straten der stad!

Gaat u eens na, hoe recht en genade de twee boden zijn, die uitgaan van de troon Gods. Inderdaad Ninevé zou omgekeerd worden, maar anders dan Jona dacht.

De Heere betoonde nog gedachten des vredes over deze stad te hebben, zodat de omkering nog niet ten verderve zou voeren.

Hoe is die tussentijd van 40 dagen door de inwoners benut! "En de lieden van Ninevé geloofden aan God en riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken"

Ach M.H., welk een wonderlijke uitwerking heeft dan die boetprediking van Jona!

Want gaat nu eens na. Hoeveel profeten hadden in Israël als getrouw wachtters op Sions muren het volk gewaarschuwd? maar waar bleef de vrucht? En als ten laatste de Zone Gods tot de wijngaard gezonden wordt zoeken zij ook Hem te doden. Ja, het "Kruist Hem" leefde in het hart van dit zo bewelddadigde volk van Israël. Het vleselijk zaad van Abraham heeft niet willen bukken.

Maar beziet nu welk een vrucht deze ene prediking van Jona onder dit heidense volk teweegbrengt, al is het dan slechts vrucht van uitwendige bekering.

Welk een beschamend voorbeeld hebben ook wij, aan de hand van deze tekst.

De lieden van Ninevé, ze geloofden niet in Jona maar aan God. Die toch het fundament was van Jona's prediking.

O, nogmaals gemeente, hoe beschamend!

Ook u wordt week aan week gepredikt, dat u vanwege de zonde een eeuwige ondergang te wachten staat, indien ge u niet bekeert. Eu ga nu eens na welk een uitwerking al die predikingen bij u gehad hebben!

Hoevelen onder ons zijn onder die bediening oud en grijs geworden zonder ooit in de ware verootmoediging terecht te zijn gekomen. Ja, nog nimmer hebben leren breken met die eigengerechtigheid, om zich als een arme en ellendige aan Hem over te geven. Hoe lange tijd van uitstel hebben wij reeds gehad!

Anderen ook te midden van dit volk zijn reeds uit het leven weggeroepen. Hoe is in de afgelopen week een jeugdige bloem weder van haar stengel gerukt!

Wat zijn de roepstemmen in 't bijzonder aan het opkomend geslacht toch groot. De Heere staat maar te kloppen:

*Zo gij Zijn stem dan heden hoort
Geloofd Zijn heil en troostrijk woord
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Wat heeft deze oorlogstijd, die we met elkander beleefd hebben, toch weinig vrucht

afgeworpen. Hoe zijn de geesten uit de afgrond van revolutie en opstand doorgeworteld, ook onder ons volk. En dat tegenover die grote weldadigheden die de Heere ons bewezen heeft.

Ja, hoe beschamend moeten we dan lezen over de omkering van Ninevé. Och we mochten het eens ter harte nemen.

Want wat is onze verantwoordelijkheid groot. Hoe lokt de Heere ons nog en roept ons vriendelijk toe: *Mensenkind, bekeer u en leef.*

Hoe menigmaal is die bazuin van Wet en Evangelie reeds onder u geblazen.

Ga nu eens onze tekst na, als u leest: "En de lieden van Ninevé geloofden aan God."

Let wel er staat aan God niet in God,

Immers in God geloven is geen vrucht van uitwendige omkering maar kenmerkt zich door geloofs vertrouwen, hetwelk in het hart door genade uitgestort is.

O, wat ligt de mens van nature toch dood in zonde en misdaden. Sta er toch eens bij stil. Want ach we verkeren toch aan de deur van de eeuwigheid. Wat moet het zijn als wij maar steeds dezelfde blijven. Dan zal in de dag der dagen dat Ninevé eenmaal tegen ons getuigen! De Heere geve, dat de vrucht van de bediening des Woords nog eens krachtig bemerkt werd in de harten van jong en oud.

Volk van God, u hebt toch mogen ervaren, hoe de Heere Zijn eigen inzetten voor u heeft willen zegenen? Moest u dan bij tijden niet getuigen: hetgeen ik in de binnenkamer doorleefd heb is van de kansel gepredikt?

O, dat buigen onder God is werkelijk een "vreugde des levens ten leven en een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft."

Gelukkig de mens die dit mag ervaren. Dat kan niet zonder uitwerking blijven. Spreekt ook onze tekst daarvan niet als we in de tweede plaats stil zullen staan bij:

2. *Het vastend Ninevé.*

"En zij riepen een vasten uit" zo staat er in vers 5.

Welk een nauw verband ligt er tussen de rechtvaardigmaking door het geloof en het leven naar buiten.

Nee, er wordt ons wel eens verweten, dat deze leer zorgeloze mensen maakt, maar beziet eens, hoe reeds dat geloven aan God zich in het vastend .Ninevé kwam te uiten. Van nature wil de mens niet zulk een vasten, maar zoekt steeds zijn levens- en stervenstroost in eigen werkheiligheid. Maar als de Heere in het hart werkt zal er een buigen, ja inderdaad zulk een vasten in het leven gekend worden.

Mocht dat diepe buigen onder God en Zijn gebod ons volk eens gegeven worden. Want wat grijpt het ons aan als we de gang van zaken na de bevrijding nagaan. In plaats van vasten wordt de losbandigheid hoe langer hoe groter. Het vasten is toch een uitwendig teken van een inwendige zaak. We kunnen onze kleren wel scheuren, maar als ons hart hetzelfde blijft is het geen vasten.

Het werkelijke vasten is een zich losmaken van alles wat ons van God afvoert. Dan wordt er een honger en dorst geboren, naar die volkomen gerechtigheid van Jezus Christus, een hunkering naar gemeenschap met God. Dàt ja dàt is het ware vasten.

Waar zijn echter in ons dierbaar Vaderland de sporen van dàt vasten te vinden?

Beziet eens de klimmende ongerechtigheden. Gods dag wordt weer ten volle ontheilgd. En, als we horen hoe de zonde van zedeloosheid waardoor ons land ten gronde gaat bij de dag groter wordt, ach waar blijft dan het vasten?

Bioscopen en theaters zijn weer in volle gang, om ons volk mee te voeren. Wat vindt er in de steden en het platteland plaats? Hoe begint de geest van revolutie al meer en meer haar hoofd op te steken? Die geest om niet te buigen, die geest van werkschuwheid. Is dat alles niet indroevig? Wat vragen we toch om het oordeel der

verdoemenis!

O, ik wens u van harte toe, dat deze woorden van onze tekst, uw hart eens mocht raken en we met Volk en Vorstenhuis verwaardigd werden het boetekleed aan te trekken. Dat kleed dat getuigt van zonde en ongerechtigheid. Werkelijk daar moeten we toch heen met ons dierbaar Vaderland, want anders kan het wel eens wezen, dat het ene wee het andere wee snellijk opvolgt.

Och, laten we daarbij niet zien op een ander maar beginne een ieder bij zichzelf. Immers, hoe staan wij ieder persoonlijk tegenover de woorden onzer tekst? Wat moeten we toch beschamend ons hoofd neigen. Waar is de dankbaarheid voor zooveel bemoeienissen des Heeren met ons, te midden van het gevaar van oorlogsgeweld, honger- of verdrinkingsdood?

Moeten we niet betuigen: "Zo Gij Heere, de ongerechtigheden gade slaat, Heere, wie zal dan bestaan?" (Ps. 130: 3).

Gemeente denk er aan, eenmaal komt er een dag van afrekening! Dat u een eeuwig "had ik maar" toch niet mocht verwijten. De deur van Gods huis staat tot op heden nog voor u allen open! Laat dan toch uw plaatsen niet ledig. Leert de tijd uitkopen, opdat u een wijs hart bekomme tot zaligheid.

Beseft het voorrecht dat de Heere u in dezen nog schenkt. Wat moet het zijn als dit alles eenmaal tegen ons zal getuigen? Met welk een innerlijke droefheid worden wij bevangen, als we de verzaking van God en Zijn dienst nagaan.

Voor u jonge mensen in ons midden. Leert toch de wegen der ongerechtigheid vlieden, opdat u de Heere als de enige Bron van verwachting krijgt aan te lopen.

Welk een bearbeiding is er al aan u ten koste gelegd! Niemand van ons kan zeggen dat we de weg niet geweten hebben. Week aan week wordt u gewaarschuwd voor de omkering die u te wachten staat, indien ge u niet bekeert. Uw zielenood mocht u eens in de engte voor de Heere komen te brengen. Want al zijn we schijnbaar bevrijd van de klauw van de vijand, we zitten nog gevangen in die ontzaglijke geest, die ons van God en de ware verootmoediging afvoert. De harteloosheid wordt in alles openbaar.

O, opkomend geslacht, welk een roepstem is er wederom, in 't bijzonder tot u gekomen? Wees reisvaardig voor die grote stap naar de eeuwigheid? Of staat u nog voor eigen rekening. Wat zijt u dan diep ongelukkig. De Heere heeft geroepen, maar u hebt niet geantwoord, daarom zal Hij ook lachen als uw vreze komt. Alles van uzelf zal voor de Heere te kort schieten. Geheel uw kennis, zonder kennis van zonde en schuld baat u niet voor de eeuwigheid. Het komt op die vernieuwende werking des Heiligen Geestes aan.

Dat we dan eens met de dichter leerden kermen: *Gena. o God, gená ook voor mij!*

Grijp dan niet naar het geluk dezer wereld. Hoe worden in ons land allerlei feesten georganiseerd.

Is dat nu de erkentelijkheid die we de Heere toebrengen vanwege Zijn grote weldadigheden?

Ziet hoe de Koning van Ninevé een vasten uitriep. En zou dat ook ons niet passen? We worden nog gedurig verblijd met de terugkeer van onze zonen uit het buitenland. Voor anderen verkeren we echter nog in spanning. Welk een openstaande vragen moeten nog opgelost worden. Welk een chaos heerst er op alle gebied? O, is het dan juist nu geen tijd om te vasten?

"En de lieden van Ninevé geloofden aan God en zij riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken van hunnen grootsten af tot hunnen kleinste toe."

Niet een vasten om nu van alle ellende verlost te worden. Maar omdat de Heere het zo eeuwig waard is. Immers dit is de enige weg die nodig is voor volk en Vorstenhuis, opdat we zien en ondervinden zouden, dat er ere in de lande wone!

Dat we dan werkelijk eens in oprechtheid ons aangezicht leerden keren naar Zijn Weg en ordonnantiën. De Heere geve jong en oud iets van dat vasten te ondervinden om in de ware verootmoediging voor Hem terecht te komen.

Komt gemeente, laat ik dan aan de hand van onze tekst in de derde plaats uw aandacht mogen vragen voor:

3. Een verootmoedigd volk.

M. H., wie had ooit kunnen denken, dat dit zaad van Gods Woord ook de koning zou raken? Daar komt de Heere met Zijn onwederstandelijke kracht dat woord te brengen tot aan het hart van de koning.

Leest maar in onze tekst? "Want dit woord geraakte tot de koning van Ninevé."

Ja de Heere betoont hierin toch weer dat Hij alle harten in Zijne hand heeft. zo wordt dat gekroonde hoofd van Ninevé tot een voorbeeld gesteld voor de gehele stad. Welk een uitwerking heeft dan deze ene prediking van Jona!

De koning, hij stond niet op van zijn bed, maar daalde af van zijn troon, de zetel zijner waardigheid, (Jona 3:6). Van de hoogheid kwam deze vorst in de nederige verootmoediging. Dat kleed van heerlijkheid werd afgelegd "en hij bedekte zich met een zak en zat neder in de as."

In plaats van dien purperen mantel, bekleedde hij zich met een zak ten teken van rouw en droefenis! Toen dood en oordeel dreigden werd al die weelde hem een last.

Is dat bij u ook zo? U bent toch gelukkig, die daar iets van heeft mogen ondervinden. Toen u door het ontdekkende licht van de Heilige Geest, al uw eigengerechtigheid, waar u toch uw hart aan verpand had, leerde af te leggen en u zelf kwam te bedekken met een zak ten teken van rouw en droefenis. Immers "de droefheid naar God, werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid maar de droefheid der wereld werkt de dood", (2 Kor. 7:10).

Welk een ogenblik is dat in de geschiedenis van Ninevé als daar hun koning de proclamatie uitvaardigt, waarin een algeheel vasten voorgeschreven wordt, gepaard met die verootmoedigde verzuchting. "Wie weet, God mocht Zich wenden en berouw hebben en Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen, (Jona 3:9).

Dit M.H. was nu de proclamatie van een heidens vorst! Welk een beschamend voorbeeld voor ons Christelijk vorstenhuis! En toch - als dat buigen onder ons volk niet gevonden wordt, kan het wel eens met ons land gaan gelijk Jacob op Zijn sterfbed getuigt: "als snelle afloop als der wateren", (Gen. 49:4a).

Al die feesten en vermakelijkheden zijn wegen die ons van God afvoeren.

Och dat dit woord van onze tekst nog eens geheiligd en gezegend werd in 't midden van ons en het de Almachtige mocht behagen Zijn knechten er door aan te sporen, om getrouwelijk de waarheid te verkondigen.

Niet om de mensen met vleiende woorden naar de bloemhoven te jagen, of met bouwen op schoonschijnerij, maar met de juiste prediking die getuigt van omkering en bekering, evenals in de boetprediking van Jona.

Ja, mocht dat woord ook onze geliefde Vorstin en de Haren nog eens raken. Want, inderdaad, aangener plaats dan die der verootmoediging voor God is toch niet te vinden.

Volk van God, die er iets van heeft leren kennen wat het zeggen wil alle aanspraak op enig goed ten enenmale onwaardig te zijn, o sla toch veel uw oog op die genade Gods, waar in die eeuwige barmhartigheid de Zone Gods Zich zo diep tot de dood toe heeft willen vernederen, zelfs tot die vervloekte dood des kruises, en dat om u toe te kunnen roepen: "Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw, al

waren ze rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol", (Jes. 1: 18b).

Die weg van verootmoediging is nodig, opdat daaruit een zoeken geboren worde, naar dát enige middel om die welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen.

En zo staat er verder in onze tekst: "God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun boze weg."

Ja, de Heere zag hoe er een breken met de zonde kwam en een roepen tot God onder mens en beest geboren werd, (Jona 3:1).

Maar komt laten we nu met dit betekende woord een ogenblik tot ons zelve inkeren, zingen uit Ps. 32: 2:

*k' Bekend' o Heer, aan U oprecht mijn zonden;
k' Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
maar ik beleed, na ernstig overleg,
Mijn boze daan; U naamt die gunstig weg.
Dies zal tot U een ieder van de vromen,
In vindenstijd, met ootmoed smekend, komen;
Een zee van ramp moog' met haar golven slaan,
Hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan*

Toepassing.

M.H., welk een uitwerking had deze ene prediking van Jona! Niet alleen onder het volk, maar zelfs onder de koning. Hoe kwam de Heere ook zijn hart met macht en Majesteit te beknellen. En door deze uitwendige bekering werd het oordeel, uitgesteld, (Jona 3:10b).

Werkelijk Ninevé was omgekeerd, maar een omkering van de weg der zonde tot een uitwendige verootmoediging. 't Was Jona niet meegefallen. In zijn hart dacht hij Ninevé hetzelfde oordeel toe als Sodom en Gomorra.

Wat blijkt ons hierin toch duidelijk dat Jona, al was hij een knecht Gods, een mens is vol met gebreken. O, als toch ons heil van mensen afhankelijk was, wat zag het er dan bitter droevig voor ons uit.

Op zo'n omkering had Jona in 't geheel niet gerekend. Welk een teleurstelling voor hem. Maar gelukkig de Heere doet al wat Hem behaagt. Hoe bleek dat ook in het leven van Jona. Zijn plan om naar Tarsis te gaan, moest buigen voor Gods eeuwig raadsbesluit.

Werkelijk de weg die ons van de Heere afvoert zal nooit tot een goed einde gebracht kunnen worden. Al gaat het schijnbaar een tijdje goed, de Heere laat het toch niet verder toe dan Hij wil.

Ik voel me verplicht u openlijk te getuigen dat die weg die van de Heere afvoert uitkomt in de stad des verderfs, waar weinig zal zijn en knersing der tanden.

Zolang u nog in uw eigen hoogheid rondloopt en u zelf hier niet als een ellendige, d.i. als een uitlandige hebt leren kennen, gewis, u zult eeuwig omgekeerd worden. Geheel uw uitwendige onberispelijk levenswandel, uw kennis, het kan de inwendige bekering, die toch noodzakelijk is, wil het wel zijn voor de eeuwigheid, niet tot stand brengen.

Wat is de Heere nog lankmoedig jegens ons! Hoe is ook nu weer die ernstige waarschuwing tot ons gekomen.

Gemeente, welk een verantwoordelijkheid ligt er op uw en mijn schouders!

Denk er aan het is met de dood niet afgelopen, want "het is de mens eenmaal gezet te sterven, en daarna, het oordeel." O, eeuwig wonder, dat Gods geduld en lankmoedigheid jegens ons nog niet uitgeput is. "Geef dan bevel aan uw huis want u zult sterven", (Jes. 38: 1b).

Wat moet het zijn als dat Ninevé in de dag der dagen tegen ons zal getuigen! En dat na één boetprediking van Jona.

Dat deze woorden van onze tekst eens als een pijl afgeschoten werden in uw hart, opdat u evenals de koning van Ninevé van alle hoogten af leerde klimmen om kon het zijn te vallen in die waarachtige verootmoediging, vanwege uw diepe geestelijke ellende.

Gemeente het kan nog, we zijn nog in het heden der genade. Leer dan uw dagen tellen, opdat u een wijs hart bekomt ter zaligheid.

Wat begeren we dan nog van deze wereld? 't Is alles zo arm, eenmaal zullen we toch al onze uitwendige bezittingen aan dezen kant van het graf moeten achterlaten.

Ach dat het woord, dat we zo kort met elkander overdacht hebben nog eens een lamp voor uw voet en een licht op uw pad mocht zijn, en kon het zijn ook op de paden van ons dierbaar volk en Vorstenhuis. Welk een proclamatie zouden we dan vernemen!

De Heere mocht met Zijn krachtige hand, waarmede Hij Jona kwam wakker te schudden, ook onze dode zielen eens doen ontwaken, zodat een gedurig vasten ook onder ons gevonden werd.

Dat deze woorden daartoe aan ons aller hart en ook aan die van volk en Vorstenhuis gezegend mogen worden, tot grootmaking van Zijn Naam en uitbreiding van Zijn koninkrijk. Amen.

Psalm 86: 6.

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen naam.
Heer, mijn God, ik zal U loven,
Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw naam en majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

3. EEN ERNSTIGE BETUIGING AAN DE KERKE GODS

Zingen: Ps. 25:6.

*Wie heeft lust de Heer' te vreezen,
't Allerhoogst en eeuwig goed?
God zal zelf zijn Leidsman wezen;
Leren, hoe hij wand'len moet,
't Goed, dat nimmermeer vergaat,
Zal hij ongestoord verwerven,
En zijn Godgeheiligd zaad
Zal 't gezegend aard'rijk erven.*

Lezen: Mattheüs 3.

Het woord onzer overdenking vindt uw gewijde aandacht opgetekend in het u voorgelezen hoofdstuk, zijnde Mattheüs 3 en daarvan het 12e vers alwaar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"Wiens wan in Zijne Hand is, en Hij zal Zijnen dorsvloer doorzuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden."

M.H. Dit woord bevat:

EEN ERNSTIGE BETUIGING AAN DE KERKE GODS, en wijst u:

- in de eerste plaats: Op des Heeren dorsvloer;
- staan in de 2e plaats stil bij: Christus komst tot Zijn dorsvloer;
- en letten in de 3e plaats op: Het werk wat Hij aldaar verricht;

Maar komt, voordat we daartoe overgaan zingen we met elkander uit Ps. 98:2 en 4.

*Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt;
Dit slaan al 's aardrijks einden gade,
Nu onze God Zijn heil ons schenkt.
Juicht dan de Heer' met blijde galmen,
Gij ganse wereld, juicht van vreugd;
Zingt vrolijk in verheven psalmen
Het heil, dat d' aard' in 't rond verheugt.*

*Laat al de stromen vrolijk zingen,
De handen klappen naar omhoog;
't Gebergte, vol van vreugde, springen
En hupp'len voor des Heeren oog:
Hij komt, Hij komt, om d' aard' te richten,
De wereld in gerechtigheid;
Al 't volk, daar 't wreed geweld moet zwichten,
Wordt in rechtmatigheid geleid.*

M.H.

Dit ons teksthofdstuk geeft ons melding van de komst van de grootte wegbereider Johannes de Dooper, de van Godswege geroepene knecht des Heeren.

Wat zal de verschijning van Johannes in die dagen een opschudding onder de mensen verwekt hebben! Immers Johannes, hij was een priesterzoon en had dus recht op een priesterlijke plaats, priesterlijke kleding en priesterlijk voedsel.

Maar als u nagaat de plaats waar Johannes het eerst verscheen, deze was niet in de tempel te Jeruzalem maar in de woestijn van Judea. Daar stond hij roepende en predikende de bekering tot God en door God.

Het gewaad waarin Johannes verscheen was eveneens niet als dat van een priester. Zijn kleed was eenvoudig. Hij ging niet in de lange klederen zoals de schriftgeleerden, noch in de zachte klederen der hovelingen, maar hij was gekleed in het kleed van een landman, bestaande uit kemelshaar en een lederen gordel om zijn lendenen (zie Matth.. 3:4).

Geen priesterlijke spijze nuttigde Johannes, want zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en wilde honing.

En toch, wat is de betekenis van de verschijning van deze Johannes ontzaggeijk groot! Hij kwam om het volk van tempel- en schaduwdienst af te trekken en tot Christus te brengen.

Nee, Johannes, hij stond niet te roepen van vrede, vrede, maar predikte de noodzakelijkheid van de bekering en de onmisbaarheid van een God voor het hart en een Borg voor de ziel. Hij was de verkondiger van dat Koninkrijk waarvan Christus de Soeverein is, Die zal komen om het werk der verlossing ten uitvoer te brengen.

Welk een ontblotend en ontdekkend karakter heeft dan die prediking van Johannes. Als hij daar wijst op de kortstondigheid van het leven wanneer hij uitroept: "En ook is alrede de bijl aan de wortel der bomen gelegd" (Matth. 3:10).

Neen de Heere laat niet met Zich spotten, maar de bijl ligt alreeds klaar.

Straks zal die boom ontworteld en ter aarde neergeworpen worden en zoals de boom valt blijft hij voor eeuwig liggen. Is dan de prediking der bekering niet noodzakelijk?

Wat blijft dat toch ook de roeping van al Gods knechten, om de bazuin der waarachtige bekering en verootmoediging te blazen.

Immers van nature zijn we verkeerd, leven met onze rug naar God toe, en zullen immer zo door blijven gaan als de Heere Zelf niet met krachtige hand ons om- en bekeert.

Deze prediking van Johannes, hij was niet zonder vrucht. Er waren er die tot Johannes kwamen om gedoopt te worden. Niet alleen om het teken zelf, maar in 't bijzonder om de betekende zaak.

Zij, die als een verbrokene van hart en verslagene van geest worstelden met deze bange vraag: "Hoe kom ik nog met God verzoend?"

Ziet, voor hen had die prediking kracht en die doop diepe betekenis want het verzegelt hun, dat, gelijk het water de onzuiverheid des lichaams pleegt weg te nemen, eveneens hun ziel met het bloed en de Geest van Christus gewassen is (zie Heidelb. Catech. vr. 70).

Hoe noodzakelijk is het dan dat wij, door de krachtadige werking des Heiligen Geestes, eens Anderen worden. Zo zien we, hoe daar tot dat doopwater twee geheel verschillende groepen van mensen naderen.

Aan de ene kant zij, die wel kinderen van Abraham zijn, maar voelen hoe ze de God van Abraham moeten missen en toch niet kunnen missen. Zij, in wier hart de vreze leeft of ze ooit nog eens in vrede met God zullen komen.

Maar daarnaast die andere groep dat adderengebodselsel, wie het slechts te doen is om

de uitwendige voorrechten en niet om de inwendige vrede.

Ne, Johannes, hij gaat hier niet pleisteren met loze kalk, maar voelt, hoe hij de naakte waarheid moet prediken om te betuigen wat tot hun eeuwige vrede is dienende.

Indien gij dan bekering belijdt, zo bewijst het dan en "brengt vruchten voort der bekering waardig (vers 8)." Immers uit de vruchten kent men de boom.

U kunt nagaan welk een gramschap deze prediking onder de Farizeeërs en Sadduceeërs te weeg brengt.

Och welk een belediging zou het ook zijn voor het oppervlakkig Christendom in onze dagen. En als we nu in dit verband het woord van onze tekst nagaan welk een ernstige betuiging ligt er dan ook in opgesloten voor de Kerke Gods.

Immers, daar getuigt Johannes van de komst van Hem, Wiens wan in Zijne hand is om te scheiden datgene dat van God is, van hetgeen dat van de mensen is. En dat geldt niet alleen voor de tijdgenoten van Johannes maar eveneens voor ons.

De Heere Jezus, Hij zal komen om Zijn dorsvloer, hetwelk het beeld is van de zichtbare kerk op aarde, te doorzuiveren.

O, welk een aangrijpend beeld van het werk van Christus hebben we hier in onze tekst.

Ga de Schrift eens na! Daar wordt gesproken van gelovigen en ongelovigen, wijze en dwaze maagden, goede- en kwade vissen, koren en kaf en dat alles ligt nu dooreen gemengd op de dorsvloer.

O, wat een rijke en eveneens welk een troostvolle prediking is dit dan voor hen, die het leven niet meer in eigen hand kunnen houden, voor dat volk dat als veroordeeld mag komen tot het water, als tot het bloed van Christus.

Maar er kwamen ook anderen tot Johannes om gedoopt te worden. Mensen, zich niet gevoelende als een boetvaardige, niet als een verlorene kloppende op de borst en uitroepende:

"Wat moet ik doen om zalig te worden." Die niet kwamen uit behoefte, maar slechts om de uitwendige vorm, waaraan ze dan de uitwendige voorrechten verbinden wilden.

Ze zagen zogenaamd iets van de toorn Gods en om nu van de toorn en ellende verlost te worden en van alle moeite af te zijn, vroegen ze Johannes om gedoopt te worden.

Zij misten die innerlijke hunkering naar gemeenschap met God, dat verlangen naar die inwendige vrede met dat Drieëinig Goddelijk Wezen was in hun harten niet te bespeuren.

Ach als Johannes dat merkt dan roept hij hen vol verontwaardiging toe: "Gij adderen gebroedsels", wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn? (Matt. 3:7). Adderengebroedsels! u zult wellicht denken, was dat eigenlijk niet te hard en te krenkend uitgedrukt?

Kon Johannes nu geen zachtere woorden vinden als adderen-gebroedsels. Het waren toch zonen Abrahams, kinderen die onder het verbond geboren waren? En nu aan te spreken met adderengebroedsels, dat toch niets anders betekent als kinderen van het geslacht der slang, de vader der duivelen?

Maar nee, dat woord van Johannes was zeer zeker niet te hard. Al beroemden ze er zich in, dat ze uit het geslacht van Abraham waren, toch toont Johannes hun, dat zij, evenals wij allen van nature, zijn als adders schoonschijnend, maar venijnig, vol van boosheid en vijandschap tegen al wat geestelijk goed is, en daarom met recht onze naam genoemd horen in "gij adderengebroedsels", gij kinderen des duivels!

Een dorsvloer in het Oosten ziet er anders uit dan bij ons. Ze wordt op een zekere hoogte opgeworpen opdat de wind er vrij doorheen kan spelen. Hetgeen nu op de

dorsvloer komt, moet geschud, bewerkt en geranseld worden, niet door middel van machines, zoals tegenwoordig, maar veelal gebruikte men daarvoor stokken en staven met scherpe punten.

Ja, soms wordt een grote menigte jonge koeien er op afgestuurd, hetwelk de Schrift ook aanhaalt als er staat: "Een dorsende os zult u niet muilbanden." En nadat het koren gedorst is, komt de eigenaar met de wan in zijn hand om alles goed in de hoogte te werpen, zodat de wind er makkelijk doorheen kan waaien om zodoende het kaf mee te voeren.

Maar daarmee is het werk nog niet afgelopen! Nee, want steeds zit er tussen die tarwe nog overblijfsels van het kaf, hetwelk eveneens verwijderd moet worden. Daartoe moet alles nog eens goed en nauwkeurig gezeefd worden in de grote zeef, waarin met de wan de hele overblijvende massa geworpen wordt. Arbeid noch moeite wordt gespaard om tenslotte de zuivere tarwe over te houden. Grote en kleine tarwekorrels bevinden zich daaronder hetwelk alles in de schuur bijeengebracht wordt.

En dit is M.H. de ernstige vermaning die Johannes geeft. Daar betoont hij hoe de uitwendige kerk het beeld is van zo'n dorsvloer. Immers in die kerk bevinden zich de bezitters van uitwendige weldaden. Zij die geboren zijn uit gelovige ouders, opgevoed onder het geklank van Gods Woord. O, dit alles zijn weldaden die niet klein geacht moeten worden.

Maar toch met al deze uitwendige voorrechten blijven we kaf en missen die inwendige genade die zo onmisbaar is, wil het wel zijn voor die ontzaglijke eeuwigheid. Bij alles wat we hebben treedt toch de vraag naar voren: Hoe zit het met ons hart? Heeft ook ons hart een vernieuwing ondergaan?

Ach, en dan komt het er niet op aan wat de mensen van u maken of vertellen, maar wat God in u verheerlijkt heeft.

Jong en oud, hoe groot is het voorrecht dat u het teken des doops aan uw voorhoofd ontvangen hebt. De Heere komt u toch met zo'n ruime aanbieding tegemoet.

Maar denk er aan Gods Kerk is een dorsvloer en de Heere Zelf zal met Zijn wan Zijn dorsvloer doorzuiveren zodat alles buiten die inwendige vernieuwing eenmaal weggegooid wordt.

Wat is het een voorrecht, dat er een volk op deze aarde leeft, in wier hart de Heere de tarwe der genade uitgestort heeft. Onkruid groeit vanzelf wel, maar tarwe moet gezaaid worden. Onkruid blijft doorgroeien, maar tarwe ondergaat een stervingsproces.

Waar nu de tarwe der genade in het hart is uitgestort, veroorzaakt dit eveneens bij de mens een stervend leven. Om los gemaakt te worden van alle eigengerechtigheid, zodat ze hun gerechtigheid buiten zichzelf maar alleen in Christus krijgen te zoeken en te vinden.

Sterven moeten ze aan alles van zichzelf, maar zullen dan ook zeker het leven vinden in Hem, Die toch Zelf getuigt: "Die Mij vindt, vindt het leven."

O, en het kan niet anders of met zulk een sterven van de oude mens gaat de opstanding van de nieuwen mens gepaard. En werkelijk als er zulke geestelijke tarwe niet in Nederland gevonden werd, dan was het verloren en zouden we evenals Sodom en Gomorra aan een totale vernietiging prijs gegeven zijn.

Als we eens letten op de handelingen van ons volk in de zogenaamde "feest-week" die achter ons ligt. Hebben we ons dan niet de straf der algehele verwoesting waardig gemaakt? Ga eens na, hoe velen zijn er ook in onze gemeente, die onder de waarschuwende prediking leven en nochtans hun vermaak gezocht hebben in al dat

ijdele gedoe.

Denk er aan gemeente! Een uitwendig vernisje voor de zondag helpt niet want eenmaal zal - en dit leidt mij tot mijn 2e hoofdgedachte.

2. Christus komen tot zijn dorsvloer.

Naar Zijn Godheid, die overalteenwoordig is, vervulde Hij reeds de gehele aarde.

Maar waar nu de volheid des tijds aangebroken is en Hij die de menselijke natuur uit het vlees en bloed der Maagd Maria aannam, en daardoor Zijn broederen in alles gelijk werd, uitgenomen de zonde, kwam Hij Zichzelf te geven als Sions betalende Borg tot een offer voor de zonde, tot verwerving van het recht ten leven, alsmede ook tot de opluistering der geschonden deugden Gods, voor al de uitverkorenen. Hij, als des Vaders knecht zal de volkomen zaligheid voor al Zijn volk verwerven.

Dat toch is de diepe betekenis van Zijn komst in het vlees. Daarvan zongen de Engelen in Efratha's velden als zij uitroepen: *"Eere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."*

En daarvan hebben ook wij zo straks opgezongen uit Ps. 98:4

*"Hij komt, Hij komt om d' aard' te richten,
De wereld in gerechtigheid."*

Hij komt! Dit slaat niet alleen op Zijn komst ten jongste dage. Maar houdt ook betrekking met Zijn komst in het vlees. Daar zal Hij komen om Zijn dorsvloer te doorzuiveren. Hoe heeft de Heere Zijn akker laten bearbeiten door de dienst van Mozes en de Profeten. Maar gelijk een landman zelf de vruchten van zijn arbeid op de dorsvloer brengt, zo was ook deze arbeid van de Groten Landman gepast en noodzakelijk.

Daar komt geen mens, doch. Christus Zelf komt tot Zijn dorsvloer, met de wan in Zijne hand om Zijn koren van het kaf te zuiveren. En wie is daartoe anders in staat, dan alleen Hij, die een hartekenner en nierenproever is?

Och, als wij de kerk moesten zuiveren en vaneenscheiden, dan kwam er niets van terecht. Immers de mens ziet aan wat voor ogen is, kijkt naar het voorname, maar de Heere ziet het hart aan.

"Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn", (2 Tim. 2:19a).

En daarom, wat is Christus komst tot Zijn dorsvloer nodig en onmisbaar. Maar eveneens wat komt het bij ons ieder persoonlijk op een nauw zelfonderzoek aan. Wat baat het ons wat wij van ons zelf maken of willen schijnen voor een ander. We krijgen met een Alwetend God te doen.

Ga maar eens na wat daar op die dorsvloer plaats heeft! Daar worden aren en haksels, vermengd met dat lange stro vaneen gescheiden. Daartoe is voortdurende en stevige schudding nodig om tenslotte een ware zuivering te krijgen.

En, is het ook zo niet in geestelijk opzicht? Ook daar is voortdurende schudding noodzakelijk. Wat kan een mens al niet voor bemoeienissen houden, hetgeen slechts vrucht is van eigen akker. Dat arglistige hart, dat maar wil bouwen op tranen en gestalten, mag wel terdege door elkaar geschud worden!

Even noodzakelijk als het is dat het kaf van het koren verwijderd wordt, zo moet en kan alleen de Heere als de Alwetende, de Rechtvaardige en Almachtige de dorsvloer van ons hart doorzuiveren.

M. H. Laat dit woord ons toch eens ter harte gaan, opdat we wakker geschud werden uit onze doodslaap waarin we van nature liggen.

Immers met al onze uitwendige weldaden zijn we toch niet meer als

adderengebroedsels als "kaf, dat wegstuift voor de wind" (Ps. 2:3).

En dat is het juist, waarvoor de mens van nature zo blind is. Velen denken, evenals de dwaze maagden tot het Bruiloftsmaal te kunnen komen, maar zullen bij de komst van de Bruidegom bemerken dat hun lampen geen olie bevatten.

Als Christus komt tot Zijn dorsvloer zal Hij deze doorzuiveren en bewerken en komt laat ik daarvoor eens uw aandacht mogen vragen, als we in de derde plaats stil zullen staan bij:

3. Het werk wat Hij aldaar verricht.

Hij zal komen om Zijn dorsvloer te doorzuiveren. Enerzijds Zijn tarwe vergaderen en anderzijds om het kaf te verbranden. Stro en kaf is saamgegroeid met de tarwe, maar nu wordt het vaneen gescheiden.

Gemeente heeft het uw aandacht wel eens getrokken dat er staat *Zijn* en niet de tarwe, en eveneens het kaf en niet Zijn kaf.

Ja, het is Zijn uitverkoren volk. Zijn eigendom, dat volk dat Hij liefgehad heeft met een eeuwige liefde en ontvangen heeft uit de hand des Vaders, als loon op Zijn arbeid. Was Zijn komst naar deze aarde niet nodig om Zijn tarwe. Zijn volk te trekken uit de wereld die in het boze ligt?

En dat niet alleen uit kracht van de verkiezende liefde en verbondsbetrekking met de Vader, maar ook door hun vlees en bloed aan te nemen en dat voor Zijn volk.

Neen dat voorrecht ligt niet besloten in het feit te behooren tot Abrahams zaad niet in de uitwendige weldaden maar alleen in Christus die machtig is, die toorn waaronder u ligt, weg te dragen.

O volk, leer toch eens zien dat uw zaligheid buiten u, maar alleen in Hem en Zijn verdienste ligt opgesloten! Bemerkt toch, dat u van nature midden in de dood ligt en al uw gerechtigheden hoe schoon ze dan ook schijnen voor het oog des mensen, voor de Heere is als een wegwerpelijk kleed. Het is de waarheid dat de Heere ook van u moet getuigen: "Van u in der eeuwigheid geen vrucht meer.

Van uw kant is het voor u voor eeuwig afgesneden, maar daar komt die gezegenden en dierbare Heere Jezus de prijs, van Zijn dierbaar hartebloed te betalen, om voor u een volkomen gerechtigheid teweeg te brengen.

Als Hij daar aan het vloekhout des kruises Zijn Geest kwam te geven in de handen Zijns Vaders en met grote stemme uitroept: "Het is volbracht." Volk van God, dan heeft Hij het ook voor u ten volle volbracht, geen kwadrantpenning van u mag en behoeft er meer bij!

Is het een wonder dat de dichter als hij bij dat grote heilsfeit stilstaat wel uit moet roepen:

*"Als ik dat wonder vatten wil
Staat mijn verstand vol eerbied stil"*

Volk des Heeren, dat u nu eens verwaardigd mocht worden, die volheid ook voor u te aanvaarden. uw zielen, ze mochten die innerlijke betrekking op dat volbrachte Middelaarswerk nog eens ondervinden en door het geloof toe-eigenen. Van uw kant zult u immer in uw onmacht en tekort blijven staan, maar houd moet.

Er is hulpe besteld bij een sterke Held. Die machtig is al uw bestrijders te keer te gaan. Welke een wonder wordt daar door de Heere in zo'n mensenhart gewrocht! Want in de natuur blijft kaf 'kaf' en zal nooit in tarwe veranderd kunnen worden.

Maar hetgeen nu in de natuur onmogelijk is, is mogelijk in de genade. Daar kan dat kaf veranderd worden in vruchtbare tarwe en dat alleen uit vrije gunst die eeuwig God bewoog en door de zoen- en kruisverdienste van Christus.

De Heere schenke u zelf de vrijmakende kracht der genade in het hart, om te zien op Hem als de Weg, de Waarheid en het Leven.

De Heere, Hij komt nu Zijn tarwe, Zijn volk op die dorsvloer te bewerken. Om een dorsvloer recht te bewerken worden er meermalen zware dorswagens met scherpe pennen overheen gerold (zie Jes. 28:25-29) zodat men denkt dat er niets meer van het koren zal overblijven..

En ook dat behoort tot de arbeid van Christus op Zijn dorsvloer. Om door ontdekkende en ontblotende genade (hetwelk vlijmscherp tegen de menselijke natuur insnijdt) Zijn volk af te voeren van alles wat ze in zichzelf denken te bezitten.

Als die tarwe dan bewerkt en klaar is, dan blijft ze niet op Zijn dorsvloer liggen, maar wordt bijeen vergaderd in Zijn schuur.

Let wel Zijn schuur, dat ook eenmaal de schuur voor Gods volk zal uitmaken. Daar in die Hemelschuur vergadert Hij Zijn volk uit alle geslacht, taal volk en natie.

Hij zal Zijn tarwe samenbrengen uit Oost en West, Noord en Zuid. Filistijn zowel als Tyriër en Moren zullen daarin vergaderd worden.

Volk, dan is het nodig dat u hier bewerkt wordt, opdat er geen andere roem, dan te roemen in Hem overblijft.

Immers het blijft Zijn schuur! Waar dan de weg van Gods kinderen ook heengaat, ze komen toch eenmaal in die schuur terecht. O, men kan bij ogenblikken zo'n gemeenschap voelen met hen, die daar reeds klaar en opgeborgen liggen in die schuur. Je vraagt jezelf wel eens af hoe uit al die richtingen nog eenmaal een eenheid ontstaan kan.

Maar weet, dat dan al het menselijke helemaal weg zal vallen, maar Christus zal zijn alles in allen.

Hier op aarde zal de ene mens zich altijd weer trachten te verzetten tegen de andere, maar gelukkig dat er te Sion een vuur en te Jeruzalem een oven is. En voor dat louteringsproces is nodig de bewerking van Christus.

Wonderlijke wegen gebruikt de Heere meermalen daartoe. Zie eens bij Paulus, hoe hij leren moest: *Mijn genade is u genoeg en Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.*

En is dat niet de les voor al Gods volk? Wat een onderscheid als u daar leest: *en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden.*

Die kinderen Abrahams die zich zo beroemen op hun uitwendige voorrechten, over hun wordt gesproken als het kaf. Dat kaf, het zal geworpen worden in die eeuwige toorn die niet geblust zal worden in die poel die brandt van vuur, en sulfer. En ga dan eens na, dat al de arbeid die besteed wordt aan de tarwe tevens dient tot vernietiging van het kaf.

Wat moet het zijn om eenmaal als dat kaf weggeworpen te worden. Gehoord te hebben de waarschuwendende prediking, evenals die van Johannes de Dooper en er geen acht op te hebben geslagen. Welk een schrik en beving moet u dan aangrijpen bij de woorden van onze tekst.

Maar ook, welk een troost en bemoediging ligt hier in de tekst opgesloten voor Zijn duurgekochte volk dat mag zinken op Christus Borgwerk en op die vrije gunst, die eeuwig God bewoog.

Komt, laten we voordat ik tot een woord van toepassing overga, daarvan zingen uit Ps. 105:24:

*Die gunst heeft God Zijn volk bewezen,
Opdat het altoos Hem zou vrezen,
Zijn wet betrachten, en voortaan*

*Volständig op Zijn wegen gaan.
Men roem' dan d' Oppermajesteit
Om zooveel gunst, in eeuwigheid.*

Toepassing.

Van die gunst zal dat volk zingen ja, eeuwig zullen ze zingen van Gods goedertierenheden.

We zeiden reeds, wat nu in de natuur onmogelijk is, is mogelijk in de genade. Daar kan voor een doorn een dennenboom en voor een distel een mirtenboom opgaan, ja daar wordt zelfs kaf veranderd in koren.

Dat is het grote en noodzakelijke werk van dien Hemelsen Landman.

Nee, liet is niet alleen tot de heidenen als daar gesproken wordt over addereengebredsels, maar eveneens tot hen, bezitters van de uitwendige weldaden, die maar voortleven naar het goeddunken van hun eigen hart.

Onwaardeerbaar groot zijn al uw voorrechten, maar indien de Heere geen genade in uw hart verheerlijkt zult u er toch eeuwig buiten vallen.

De weg van opknappen baat niet. Nee, dat wonder, dat doden zullen hoorgin de stem Gods moet in uw hart geopenbaard worden.

Ja, ze kwamen wel tot Johannes om gedoopt te worden, om deel te hebben aan de uitwendige voorrechten, maar toch, hun hart was er zoverre van af.

Hoe heeft het mij in de afgelopen week bedroefd bij het zien dat zovelen ook van de Ger. Gemeente hun lust en vermaak zochten in de ijdelheid.

Heeft het u nu die voldoening gegeven die u er van verwachtte?

Is het eigenlijk niet alles op een teleurstelling uitgelopen? Hebt u nu werkelijk genoten? Het "feest" is voorbij maar uw daden ze liggen opgetekend in het geopende boek voor Gods aangezicht.

Denk er aan, u ligt op de dorsvloer, die eens door Christus Zelf doorzuiverd zal worden.

Met een uitwendig jasje 's zondags kunt u het niet goed maken; de wortel moet vernieuwd worden. Hoe zijt u gewaarschuwd en toch u hebt ook nu weer betoond dat u doof zijt.

Denk eens aan al de ellende die er over de wereld en in 't bijzonder over ons land heerst. Is daar dan nog plaats voor festiviteiten? Wij mensen zijn geen hartekenners, maar de eigenschappen der waarachtige vreze Gods liggen in Zijn Woord vermeld. Leg daar uw hart eens bij neer.

"Zalig" zo staat er "zijn degene die treuren", want ze zullen verstroost worden.

En zulke treurende kwamen er nu tot Johannes om gedoopt te worden, zeer zeker zullen ze ook de vertroosting daaruit genieten.

Jong en oud, het mocht u eens aangrijpen! Er zijn maar twee wegen. De weg van het kaf of die van het koren. Hoe zijn er in de afgelopen week al weer twee roepstemmen tot ons gekomen! Dat u toch behoefte mocht krijgen, aan datgene waarvan Johannes getuigt: "Bekeert U, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen." Zoek toch geen rust voor het hol van uw voet, voordat uw hart rusten mag in Christus, gelijk ook de Apostel getuigt: "Want mijn leven is met Christus, verborgen in God."

Het kaf, het zal geworpen worden in dat onuitblusselijk vuur, waar de worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust zal worden.

Hoe noodzakelijk is het toch dat we elkander gedurig vermanen om acht te geven op die grote zaligheid.

Lees eens wat de toekomst is van Zijn tarwe.

Die tarwe zal, na gezuiverd te zijn van alle eigengerechtigheid in Zijn schuur bijeengebracht worden. Daartoe moeten alle wegen medewerken ten goede.

Wegen van druk, wegen van beproeving, wegen, waarop de zware dorswagens rijden, zodat het schijnt dat de tarwe er nooit meer onder vandaan zal komen, het zijn alle wegen die noodzakelijk zijn voor het zuiveringsproces.

Maar vergeet niet wat er in onze tekst staat.

Zijn tarwe, ze zal niet altoos op Zijn dorsvloer blijven, maar gaat naar de hemelschuur, daar zal ze met al de andere tarwekorrels eenmaal samengebracht worden. Om Hem eeuwiglijk te loven en te prijzen en de kroon neer te leggen voor de voeten van het Lam met het: "Heilig, heilig, heilig, is de Heere der Heerscharen."

O volk wat zal dat eenmaal zijn die verzadiging van vreugde te mogen genieten.

De vreugde van de wereld zal altijd vol leemtes blijven, maar die vreugde is verzadigd.

*Daar zal ons 't goede van Uw woning
Verzaden, reis op reis. (Ps. 65:3).*

Ja, dan zal het blijken dat het Zijn trouw en goedheid geweest is in de handelingen die de Heere met Zijn volk op aarde gehouden heeft.

Dat volk zal dan eeuwig, ja werkelijk feest vieren, met allen die uit loutere genade door Hem zijn vrijgemaakt.

Welaan dan, de Heere, Hij mocht onze harten nog eens bearbeiten en stelle daartoe deze prediking tot een rijke zegen in het midden van ons, Zijn Naam ter eer. Amen.

Slotzang: Ps. 119:83.

*Wat vree heeft elk, die Uw wet bemint!
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik, Heer, die al mijn blijdschap in U vind,
Hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten;
k' Doe Uw geboón oprecht en welgezind;
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

Een predicatie of tijdrede over 1 Samuël 1vers 19b en 20, gedaan met het oog op de verregaande toestanden vóór en in het huwelijksleven

Door

Ds. A. VERHAGEN

Predikant van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg

Vierde 500-tal

UITGEVER J. van den Tol NIEUW-BEIJERLAND (Z.-H.). 1929.

VOORWOORD.

Geachte lezer en lezeres.

Het verblijdde mij enerzijds dat een van onze geliefde leraars de vrijmoedigheid mocht ontvangen in een predicatie een ernstige waarschuwing te doen horen tegen de algemene volkszonden van onze tijd, welke predicatie ik dan ook met alle vrijmoedigheid door de druk kom aan te bieden.

Anderzijds stemt het echter tot droefheid, dat deze waarschuwingen zo hoog nodig zijn en dat in een land, waar weleer toch de Godsvrucht zo liefelijk bloeide en dat nog steeds zo zeer beweldadigd is boven zo vele andere landen. Wat al zegeningen mogen wij bijzonderlijk dit jaar in de natuur ontvangen en genieten. Maar ach, hoe worden al die weldaden en zegeningen met voeten vertreden, aangezien de grote brood-dronkenheid, waaruit voortvloeiende alle Goddeloosheden, ijdelheid en zedeloosheid. Daarom staat het zeer te vrezen dat het niet zo blijven zal.

Daar benevens is het zoo treurig gesteld dat er zoo weinigen zijn die hun stem nog doen horen en komen te getuigen als getrouwe Gezanten van Godswege tegen de zonde en de ongerechtigheden. Hoe weinig wordt de zonde nog bij de naam genoemd en hoe licht geacht, en zijn er nog enkelen, die getrouwelijk komen te vermanen en te waarschuwen, hoe worden die gehaat en bespot.

O, mocht het nog wezen dat de vermaningen in deze predicatie nog ingang mochten vinden, vooral bij onze jongelingen en jongedochters, want waarlijk de gevolgen en vruchten dezer zonde zijn zoo bitter. Het gebeurt menigmaal dat ze in dit leven al bezocht en gestraft worden, hetzij voor of in het huwelijk, daarom:

Eén uur van onbedachtzaamheid

Kan maken dat men jaren schreit.

Moge dan de lezing van deze bladzijden nog dienen tot ontdekking, overtuiging en wederkering van afgedwaalden en ook rog tot bemoediging van degenen welke een Hanna's gestalte mogen hebben.

Dat is de wens en bede van de

UITGEVER.

Aanvang PSALM 147: 6.

*Maar Hij heeft een zeer groot behagen
Aan een benauwd harte verslagen
Dat op Gods goedigheid en krachten
Hem verlaat en daarop wil wachten.
Gij Jeruzalem uitverkoren
Uwes Gods lof wilt nu voortbrengen;
En gij Sion! laat in u horen
Godes lof, in Hem wilt ontspringen.*

Lezen PSALM 3.

Het woord onzer overdenking vindt ge opgetekend in 1 Samuël 1 : 19b en 20.

***"En Elkana bekende zijne huisvrouw Hanna en de Heere gedacht aan haar.
En het geschiedde na verloop van dagen, dat Hanna bevrucht werd en baarde een
zoon, en zij noemde zijn naam Samuel: want, zeide zij, ik heb hem van den Heere
gebeden".***

Wij schrijven boven onzen tekst:
De verhoring van Hanna's bede
en wij beluisteren dan:

- 1. Hoe de vervulling van Hanna's bede werd voorbereid.***
- 2. Hoe God 't gebed van Hanna volkomen verhoord heeft.***

Voor wij echter tot de verhandeling overgaan, zingen wij Psalm 99 : 6 en 7.

*Uit de wolken klaar
Sprak Hij met hen daar,
En toonde hen bloot
De kolomme rood.
Zij onbezwaret
Hebben bewaret
Zijn woord ende verbond,
't Welk kwam ult Zijnen mond.*

*Gij die ons God zijt
Hebt verhoord altijd
Uw volk. De misdaad
Hebt Gij vroeg en spaad
Hen gansch vergeven;
Doch Gij daarneven
Hebt zonder onderlaat
Gestraft haar zonden kwaad.*

Mijne Hoorders.

Zouden wij bij de eerste opslag bij het lezen van onze tekst maar niet beter doen dit gedeelte over te slaan? Het is toch van zulk en intieme en betekenisvolle inhoud. Ach, hoevelen willen zulke uitspraken gelijk hier gebezigd, liever zwijgend voorbij gaan en vinden daarin geen nuttigheid om in het midden der gemeente zulke onderwerpen te behandelen. Men gaat allerlei bezwaren in het leven roepen en meent dat zulk een prediking zal meewerken aan verkeerde handelingen, waarvan de gevolgen schrikkelijk zijn. Maar zouden wij de vrijmoedigheid hebben, Geliefden, dit gedeelte van onze lezing ter zijde te leggen?

Is alle schrift van God ingegeven, alle schrift nuttig tot lering en wederlegging? Ik gevoel, Toehoorders, voor het behandelen van dezen tekst is grote voorzichtigheid nodig, om in alle kiesheid zijn woorden te kiezen en uit te spreken. Wij hebben heden een gedeelte voor ons liggen waarbij wij niet het minst te letten hebben op de heiligheid dezer woorden. Wij zullen nagaan in onzen tekst hoe God de Heere middelen ingesteld heeft tot voortzetting van het menselijk geslacht. Dat blijft ten allen tijde het werk des Heeren Heeren, het werk van Hem, Die Zich nooit laat begrijpen, maar Zich ook altijd laat bewonderen. Dat komt niet het minst openbaar in de voortzetting van het menselijk geslacht.

Het is waar; op dat terrein heeft de zonde in onze dagen grote vorderingen gemaakt. De verkeerde samenleving, het leven met elkaar tegen de Woorden Gods, doet in onze fel bewogen tijden de fundamenten van het volksbestaan schudden. Wat doet de zonde van verkeerde samenleving in de tegenwoordige tijd velen in een diepte van ellende neerstorten. Zouden wij de vrijmoedigheid missen om tegen die zonde krachtig te getuigen en elkander voor te stellen de rechte weg, die de Heere voor ons natuurlijk samenleven in Gods Woord noemt; *"Het middel tot voortzetting van ons menselijk geslacht."*

Het is een veel betekend woord: "Elkana bekende zijn huisvrouw Hanna". Verder spreekt de Schrift er niet over. Maar voor ons is het voldoende om te begrijpen, wat de bedoeling des Heeren ten allen tijde is. Zouden we daaruit niet enige lering kunnen trekken? Elkana en Hanna bewezen, niet overgeestelijk te denken, omtrent de vervulling van de Goddelijke belofte. Immers Hanna was beloofd, dat zij een zoon zou baren. Hanna had daarom de Heere ernstig gebeden, Hem vurig gesmeekt. Maar zij begreep, dat de vervulling van de haar geschonken belofte geen onnatuurlijke weg zou volgen. En daarom leven zij overeenkomstig de van God ingestelde weg. Alhoewel de Heere alles machtig is en voor Hem niets te wonderlijk, worden wij toch geroepen, Gods geboden ook hierin te houden en de daarin gegeven middelen te gebruiken.

Er is in de Schrift slechts één uitzondering. Wij lezen namelijk, hoe de Engel tot Maria kwam In de volheid des tijds en tot haar zeide: "De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook dat Heilige, dat uit u zal geboren worden, zal Gods Zoon genaamd worden."

Anders zijn wij gebonden aan de door God ingestelde middelen, zoals ook in onze tekst blijkt.

Hier past een woord van vermaan tegenover onze zonen en dochteren. Ach, het breken met Gods wet, het verachten van Gods Woord brengt zulke smartelijke gevolgen. Het samenleven in ongehouden staat, wat woedt deze zonde in onze dagen voort als de kanker. Wat wordt deze zonde vergoelijk. Men komt ze te plaats en onder de rubriek van ongelukken.

Waar ik vraag het u, noemt Gods Woord het niet, een zonde tegen het zevende gebod? Och, men vindt dat te kras uitgedrukt, en wanneer de raad der kerk dergelijke

personen op de gevolgen van deze zonden wijst en hen aanmaant om toch in het midden der gemeente belijdenis van deze zonden te doen, dan vinden velen deze handelwijze te kras en te wettisch.

Maar Geliefden, wat is het dan anders dan een zonde tegen het zevende gebod? Ik vraag u, Gemeente, wanneer in dergelijke gevallen een kind verwacht wordt, eer een wettig huwelijk gesloten is en de jongen sterft voor die tijd, dat het kind geboren is, welke naam zal dit kind dragen? Het kind waarvan een jonge dochter moeder geworden is, zal het de naam kunnen dragen van hem, die het gegeneerd heeft? Immers neen! Welnu heb ik dan daaruit geen bewijs, het een zonde te noemen is tegen het zevende gebod? Strijden zulke handelingen niet tegen de Woorden Gods?

O, jongeling en jongedochter, laat ik u toch waarschuwen, bedenkt toch dat de ogen van een Alwetend en Alomtegenwoordig God u overal volgen, ook daar waar mensenogen u niet zien. Laat ik het toch met allen ernst u op het hart binden. Dat ge maar veel denken moogt als Jozef in de ure der verzoeking en mede getuigen: "Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God? Bedenkt, dat we in de zonde levende, zullen ondervinden, dat de zonde haar eigen beul is, want de verschrikkelijke gevolgen van die zonde blijven niet uit. O, welke bittere vruchten zal men plukken, als wij Gods Woord en Wet ook in de samenleving niet handhaven, de door God ingestelde ordinantiën niet opvolgen. Ik zeg het u vrijuit dat wij dan zelf ons een oordeel op de hals halen, en ik kan u niet genoeg met nadruk raden: Haat en vliedt die zonde in de dagen der jeugd. Mocht ge wandelen in de vreze des Heeren Heeren. Dan zal het u zeker welgaan.

Elkana bekende zijn huisvrouw. Hij was met haar door een wettig huwelijk verbonden; hij leefde dus daarin naar de Goddelijke ordinantiën in zuivere huwelijksgemeenschap. Als we eens omzien, hoe het in onze dagen gesteld is, o, toehoorders, wat is er ook hieromtrent onder ons volk een kwaad, dat voortwoekert als de kanker. Wat is hoererij een schrikkelijke zonde, die tal van levens verwoest, waardoor de zuivere huwelijksband gebroken, de Naam en de zaak des Heeren grotelijks gelasterd wordt.

Mijn Hoorders, denken wij toch ten allen tijde terug aan het ogenblik, waarin het huwelijk werd voltrokken en voor het altaar het plechtig "ja" werd uitgesproken, opdat in de gehuwden staat rekening worde gehouden met des Heeren Woord.

Elkana nam geen vreemde, maar zijn huisvrouw Hanna. Alom slaan wij gade, dat juist het verzaken van Gods instellingen ook hierin, zoveel ellende teweeg brengt in ons maatschappelijk leven. Zij het toch steeds onze bede tot de Heere: "Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze." Dan zullen wij wandelen het pad van de Goddelijke instellingen.

Lezen wij onze tekst verder, dan staat er: ***"De Heere gedacht aan haar."***

Hanna werd bevrucht. God de Heere zegende deze huwelijksgemeenschap. Heeft niet de Heere zelf gezegd in Zijn Woord, dat "des buiks vrucht een beloning is"? Let nu eens op de grote voorrechten.

Hanna kon zonder enige gewetenswroeging haar kind verwachten. Zij had geleefd in een rechte weg, de weg der Goddelijke ordinantiën. Hoe geheel anders is het, wanneer niet gelet werd op Gods gebod in de weg der samenleving. Wat dan? O, welk een gewetenswroeging wordt er omgedragen in zulke omstandigheden, wanneer de gevolgen van een ongepaste samenleving bemerkt worden. Terecht waarschuwt de Heere om telkens in Zijn Woord voor de zonde van hoererij. Zal dat niet het gebed verhinderen? Neen, dan kunnen en durven wij niet met onze noden tot God gaan, voor

de Heere onze klacht neerleggen en Zijn hulp verwachten.

Wij zeggen u nogmaals, Hanna kon zonder gewetenswroeging verwachten, wat zij bij zich omdroeg. Welk een aangename en blijde gewaarwording zal dat voor haar geweest zijn. Zij, de gesmade Hanna, door Peninna zoo getergd, door Eli voor dronken aangezien. dat zij hu genade in de ogen des Heeren gevonden had. Zij mocht bemerken, dat de Heere aan haar gedacht had, al zal het ook met strijd en worsteling gepaard gegaan zijn, want ongetwijfeld had zij zichzelf leren kennen als een arm en een alles verbeurd hebbende zondares, die alle recht en aanspraak op enig goed verloren had. Lette Hanna op haar onwaardigheid, op haar nietigheid en zondigheid, zij zou niet durven verwachten, dat de Heere haar nog eens moedervreugde zou doen smaken.

Maar nu had de Heere zelf het haar beloofd. Hij was Zijn Woord aan haar kwijt en dat was haar stut en haar steun. Wij beluisteren in onzen tekst de verhoring van Hanna's gebed en hoe de vervulling van haar bede werd voorbereid.

Wat valt hieruit veel te leren. Ouders, hoe nodig is het ook voor ons om wakend werkzaam te mogen zijn aan de troon der genadeomtrent onze zonen en dochteren. Bedenkt toch, dat de dagen boos zijn, vooral voor onze jeugd. Beschouwt uwe kinderen als gevallen schepselen. Meent toch niet: "Onze kinderen zullen niet vallen of struikelen." Laat vrees uw hart vervullen en geve de Heere ons veel gebed, opdat onze kinderen bewaard worden voor de zonde en ongerechtigheid.

Geef uw kinderen een gepaste vrijheid, maar waakt voor hun zedelijk belang. Laat ze toch niet volgens de droeve landsgewoonte tot half In de nacht bij elkaar. Weest baas in uw eigen woning en beklimt niet eerder uw leger alvorens ge weet, dat ook uwe, kinderen zich ter ruste hebben begeven. Want ge zijt ook verantwoordelijk voor de gevolgen en beseft daarom, dat ge bij de Heere er niet mee zult klaar komen, wanneer ge zijt meegegaan met die jammerlijke landsgewoonten. Neemt Gods Woord tot regel om de zonde en de ongerechtigheid te bestrijden en te beteugelen.

O, ik weet er is ten allen tijde een grens, en men diene voorzichtig te zijn, dat men de kinderen niet dwinge en handelingen te plegen strijdende met Gods Woord en Goddelijke ordinantiën. Maar toehoorders, laten wij onze roeping getrouw betrachten als ouders tegenover onze kinderen naar het Woord Gods. Zwijgt niet te veel tegenover uw kinderen. Mocht bovenal het gebed onze grootste kracht zijn om hen de Heere op te dragen als zij uit het oog en ver verwijderd van ons zijn. Wij leren hier uit onze tekst, dat de Heere Zijn zegen schonk aan hen, die overeenkomstig Zijn instellingen leefden.

Letten wij nu:

2. Hoe God het gebed van Hanna volkomen verhoord heeft.

Wij lezen in onzen tekst, "***De Heere gedacht aan haar.***"

Dat is de sleutel om de deur der geheimenissen te openen. Ja, toehoorders, dat de Heere aan haar gedacht. Want elke gebedsverhoring is voor Gods kinderen een gedenken van de Heere aan hen. Die versmade, ja die verdachte Hanna, mocht ervaren dat de Heere aan haar gedacht, Gods gedachten zijn tegelijkertijd ook daden. Wij, mensen, kunnen aan elkander denken, maar ons denken wordt niet altijd omgezet in daden. Maar zoo is het bij de Heere niet. Als Hij aan Hanna gedenkt, verricht Hij grote, heerlijke daden. O, het is zo'n weldaad dan te mogen letten op twee dingen:

I. Wie gedenkt en

II. Aan wie gedacht wordt.

I. *Wie gedenkt?*

De God van hemel en aarde. De Schepper en Onderhouder, Die is het, Die Hanna gedenkt. Hij is het, Die in het hoge woont en neerziet op de aarde op de gevallen mensenkinderen. Hij is het voor Wie de Engelen hun aangezichten bedekken en uitriepen "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen". Hij is het, Die niet van node heeft om van mensenkinderen gediend te worden, maar Hij is het ook, Wiens vermaak is met de mensenkinderen. Hij luistert naar het geroep der ellendigen; en antwoordt hen.

Hij geeft de wens aan allen, die Hem vrezen.

Hun bede heeft Hij, nimmer afgewezen.

Hij dacht aan deze Hanna. Voor Hem was het niet te laag om aan haar te denken. Hij had haar lief. Hij had haar uitverkoren, aan haar gedacht reeds in de stilte der onbegonnen eeuwigheid en Hij zou aan haar blijven gedenken tot aan het einde van haar leven.

II. Letten wij nu *aan wie de Heere gedacht*.

Aan een arme, nietige, allesverbeurd hebbende zondares, want ook zoo zal Hanna zichzelf hebben leren kennen. Zij zal hebben moeten bekennen: *Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens*. Zij, die in haar verbondshoofd Adam alle rechten verloren had, was door den. Vader in Christus van voor de grondlegging der wereld uitverkoren. Welk een groot wonder, yoehoorders, als wij letten op de grootheld des Heeren tegenover de nietigheid der mensen. Als ons oog daarop gevestigd wordt, dan zullen wij geen woorden genoeg kunnen vinden om de goedheid Gods uit te spreken. De Heere gedenkt aan nietige, arme schepselen die ten enenmale alle recht op enig goed verloren en verspeeld hebben. O, dat is voor Gods volk oorzaak van grote blijdschap.

Wat van Hanna beschreven is, dat is het voorrecht van al Gods gunstelingen.

Toen er nog niets van hen begon te leven,

Stond alles in Gods boek geschreven.

Hij gedacht aan hen, toen zij het levenslicht aanschouwden, Hij gedacht aan hen ook in hun onbekeerden staat en toestand. Hij gedacht aan hen, toen Hij hun ogen opende, en het ogenblik aanbrak, dat God het Zijne nam en sprak: *Dit is Mijn berg, die Ik begeerd heb om daar te wonen!* Het is kenmerkend, God gedenkt en dat blijft Hij doen in alle levensomstandigheden.

Gods kinderen ervaren soms, dat de mensen geen notitie van hen nemen, dat zij bij wijlen de hoofden omdraaien en het zich niet eens verwaardigen om tegen hen te spreken. Maar zo is het bij de Heere niet. Als Hij aan ons gedenkt, toehoorders, welk een voorrecht is dat. Hoor, hoe David het uitdrukt:

Ofschoon ik arm ben en ellendig,

De Heere denkt aan mij bestendig.

Wij zeiden u reeds: het denken Gods is tevens een daad. Hij geeft volkomen, wat Hij Zijn volk beloofd en toegezegd heeft. Dat wordt door al Gods volk beleden. O, als de Heere niet aan hen gedacht had, dan waren zij vergaan in al hun smart en rouw. Waar zouden zij gebleven zijn, in dagen van droefheid, van donkerheid, van strijd, dagen, dat de wateren tot aan de ziel genaakten. Wat is de oorzaak, dat Gods volk in de ellende niet omkomt? *De Heere gedacht*. Dat eeuwig verbond, dat God met hen heeft opgericht, dat van geen wijken noch wankelen weet.

Ook in het natuurlijke leven is er een gedenken van de Heere aan de mens. Als Hij n.l. de mens met vruchtbaarheid begiftigt is dit een bewijs, dat Hij zich nog met de mens

bemoeit. Maar alleen dan, als wij leven in een wettige weg, naar de Goddelijke ordinantiën. Dan is het een weldaad des Heeren. Want toehoorders, er is onderscheid, of wij het ontvangen uit Gods rechter- of linkerhand.

Daarom is het voor Hanna zo groot, geleefd te hebben in s Heeren weg en nu de geschonken belofte te mogen verwachten.

Zal ik uit dezen tekst geen aanleiding vinden, om te waarschuwen tegen de gruwelijke zonde van het hedendaagse Neo-Malthusianisme¹, dat durft te pleiten voor een beperkt kindertal. Gruwelijk goddeloos moet die zonde genoemd worden en verregaand is de brutaliteit, om advertenties te plaatsen in de bladen, waarin wij lezen dat gratis aanwijzingen verstrekt worden op aanvraag en dat in een "Christelijk" Nederland. Ga eens naar Frankrijk zien. Hoe heeft daar het Neo-Malthusianisme gezegevierd. Hoe de mens ingegrepen heeft in handelingen, waardoor het land zichzelf de weg van natuurlijke groei heeft afgesneden, Is de voortzetting van het menselijk geslacht geen zegen des Heeren? O toehoorders, zal het nodig zijn, dat ik in het midden dezer gemeente waarschuwen voor deze gruwelijke zonde? Worden er ook door u zulke praktijken uitgeoefend? Hebben wij de moed om middelen toe te passen, die tot verwoesting van ons volk zullen leiden? Middelen, die indruisen tegen de ordinantiën des Heeren Heeren. De Schrift zegt: "De kinderen zijn een erfdeel des Heeren." Wee hen, die met die goddeloze praktijken meegaat. Bedenkt, dat God al onze handelingen ziet, en dat dergelijke handelingen te scharen zijn onder moord en doodslag. Nogmaals, toehoorders, is het nodig dat ik met klem waarschuw tegen deze zonde?

Wij zien dat de ongerechtigheden voortwoekeren en dat kinderen niet als een zegen beschouwd worden, maar hebben wij zelf de macht in handen en zullen wij zelf ingrijpen in zaken, strijdend met Gods ordinantiën? Zou u denken, dat in een klein gezin meer dan in een groot de zegen des Heeren ondervonden wordt? "De zegen des Heeren maakt rijk en Hij voegt er geen smart bij." Daarom zij het onze lust om te leven naar Gods ordinantiën, opdat wij verwachten de zegen des Heeren en van Hem afsmeken Zijn hulp en bijstand in al onze wegen.

Het is voor iedere vrouw een weldaad, als oog en hart er voor geopend worden, wanneer de Heere haar met vruchtbaarheid begiftigt. Hanna mocht zien en gewaar worden, dat de Heere aan haar gedacht. Och, ons oog is zoo vaak gesloten voor de weldaden des Heeren en dan kunnen wij Zijn gunst en goedheid niet aanschouwen. Als wij in zodanige staat mogen geloven dat de Heere aan ons gedenkt, wat is dat groot en hoe zal het ons verlegen maken onder Zijn weldaden.

Eindelijk brak voor Hanna de ure aan, dat zij baarde. Ook zij heeft ervaren de vruchten van de zonde. *Met smart zult gij kinderen baren.* Dat is voor ieder, rijk of arm. Dat ontkomt niet een. Op dat gebied staat het ganse menselijk geslacht op een lijn. Als de kinderen eens meer gedachten de smart, die de moeder, voor hen geleden heeft, dan waren zij wellicht met nauwere banden aan haar verbonden. Vergeet toch niet langs welken weg wij ter wereld werden gebracht. Menig kind houdt daarmee geen rekening, zo vaak wordt ondervonden, dat hetzelfde kind, dat eens vrolijk ons in de schoot vermaakte, later het ouderhart trapt. Vandaar dat ik onze zonen en dochteren toeroep: *Bedenkt, hoe gij met smart zijt ter wereld gekomen.*

Hanna moest ondervinden, dat Eva was toegezegd, smart in de ure, toen ook voor haar barenswée aanbrak. Velen menen dat Eva zich vergist heeft in haar zoon Kaïn, menende, dat hij de Christus was, toen zij zeide: *Ik heb een man van de Heere*

¹ Groep die zich inzet voor Geboorteregeling en beperking

gekregen. Men lette hierop dat de gelovige zich door het geloof wel in de tijd, maar nooit in de Persoon van Christus vergissen kan. Zie Calvijns Uitlegging van Genesis Bladzij 126. De uitdrukking van Eva geeft te kennen dat zij het recht Gods kwam te billijken, als Hij haar in haar bange barensweeën als gevolgen van haar zonde liet omkomen. Zij gevoelde, dat zij niets te zeggen had, als God doortrok. Maar de Heere, toonde haar Zijn grote barmhartigheid, zij kreeg die zoon. Het was haar een geschenk, wijl zij alle recht en aanspraak daarop verloren had. Daarvoor kreeg zij oog en de Heere gedacht aan haar, daarom is haar blijdschap na droefheid zoo groot en roept zij uit: "Ik heb een man van de Heere gekregen". Gods barmhartigheid roemt tegen een wel, verdiend oordeel.

Ook Hanna heeft dat ervaren. Zij moest de gevolgen der zonde zien en ondervinden en ook zij had in zichzelf alle recht op de vervulling der belofte verspeeld. Ook voor haar was er een tijd aangebroken, dat zij de vervulling onwaardig werd.

Wilt u nog een voorbeeld? Had God Jacob Kanaän niet beloofd, maar toen hij aan de grens kwam, verloor hij alle recht om Kanaän in te gaan, want een Man worstelde met hem. Maar juist toen kwam de Heere het hem te schenken en hoe groot werd toen zijn blijdschap, dat hij uit genade mocht ingaan in dat land. Zo ervaaarde ongetwijfeld ook Hanna, toen zij in bange barensweeën alle recht op de vervulling der belofte in zichzelf onwaardig werd, God haar droefheid in vreugde deed veranderen.

Zij baarde een zoon. O, in die bange ogenblikken gedacht de Heere aan haar. Zij ontwaarde, dat de ogen Gods open waren. Zij dacht te moeten bezwijken, maar de Heere gedacht aan haar, en daarom bezweek zij niet. Zij baarde een zoon, geen dochter. Zij had de Heere om een manlijk zaad gebeden en Hij had haar dit ook beloofd. Zo ervaart zij dus, dat de Heere haar bede volkomen verhoorde. Zal ik in woorden kunnen vertolken, hoe groot die moederblijdschap geweest is. Een horend, maar ook een verhoorend God te ontmoeten, en dat op een volkomen wijze.

Volk des Heeren, is het ook niet uw ervaring, dat de Heere het gebed niet alleen hoort, maar volkomen verhoort? Nee, de Heere verhoort onze bede niet half, maar geheel. Hoe zij ook bestreden en bevochten wordt, de Heere gedacht aan haar en schonk haar het beloofde. O, wat werd die zoon voor haar een opgericht teken, een teken, waarop zij met gouden letteren zou willen schrijven: "God hoort het gebed".

Dat had zij kennelijk ondervonden. Wat was dat groot voor haar. Zij eindigde met de weldaad niet in haar kind, nee, Hanna verliest zich niet in de gave, maar in de Gever.

Hoe duidelijk komt dat uit in zijn naamgeving. Zij noemt hem: ***Samuel, want, zegt zij, „ik heb hem van de Heere gebeden”***. O, Hanna wat is het groot: na moedersmart breekt nu toch ook voor u moedervreugde aan. Hanna, ge waart miskend, ge werd gehaat en verdrukt, maar de Heere gedacht aan u. Als vrucht op uw gebed, toen ge leerde vluchten in uw droefheid tot de troon der genade, ervaaarde u blijdschap, uw smart werd veranderd in vreugde. Nu breekt de zangtijd voor u aan, daar ge na bange worstelingen moogt ondervinden, dat de Heere een Hoorder en Verhoorder van het gebed is. Hanna, zie eens; God houdt woord. Hij liegt tegen Zijn volk niet. Hij is en blijft ten allen tijde een Waarmaker van Zijn Woord.

Was eerst haar ziel bezet geweest met vrees, hadden haar ogen geleken op bronnen, hadden haar tranen niet opgehouden dag noch nacht; nu zal zij met aanbidding en bewondering zichzelf in de Heere verloren hebben. O, Hanna er was voor u een tijd van leed, van versmading en verachting, van worsteling en geweën, maar de Heere God veranderde de tijden en stonden. Ge moogt nu beginnen uw lofzang te zingen.

Zij deze lezing tot versterking van het leven des geloofs. Hanna zegt tot al Gods kinderen:

*"Houdt moed, ulieder hart zal vrolijk leven.
Nooit zal God Zijn gevangenen begeven."*

Wat ge worstelend van de Heere gebeden hebt, daarmee zult u nooit beschaamd uitkomen. Maar zullen wij met Hanna kunnen zingen, wij zullen dan ook worstelingen meegemaakt hebben en dan ook zullen wij boven bidden, denken en verwachten van de Heere ontvangen.

Letten wij dan op Hem, Die geeft, hoe zullen wij dan in verwondering wegzinken. Al wat de Heere doet, is groot en onverdiend.

Laten wij de lessen, die ik uit deze tekst getracht heb met de nodige kiesheid en grote voorzichtigheid uit te spreken, en die van zulk een betekenis zijn voor ons gehele leven toch ter harte nemen. Zij Gods Woord een baken te midden van de levenszee. Denken wij zowel aan de klippen onder water, de onzichtbare gevaren dus, als aan de zichtbare, zodat wij wandelen mogen in de vreze des Heeren. Mocht het gebedsleven onze kracht uitmaken, om te vluchten tot de troon der genade, om van de Heere te verwachten wat wij nodig hebben in dit leven. Het blijkt toch uit onze tekst, dat de Heere geen verlegen bidder laat staan, en wij kunnen daarom indenken, wat het is geweest voor deze Hanna, moedervreugde te mogen smaken.

Ik geloof, dat zij al Gods kinderen wel bij elkaar had willen roepen om met hen te zingen: PSALM 66: 8.

*Gij al die God vreest, weest toch stille
Komt tot mij, hoort en wilt verstaan;
Want te verhalen heb ik wille,
Dat goed dat mij God heeft gedaan.
Als ik Hem heb gebeden klachtig,
Hij heeft mij haast verhoord, voorwaar;
Dies heeft mijn tong oorzaak waarachtig
Hem te loven vrij openbaar.*

Dat heeft zij ongetwijfeld mogen en kunnen zingen, daarin lag levendig en vrij uitgedrukt, de vervulling van haar bede.

Zij zingt nu niet alleen, maar nodigt allen, die God vrezen uit, om eens naar haar te luisteren, opdat zij vertellen mag, hoe de Heere aan haar gedacht heeft. Zij vertelt niet alleen, dat zij moeder geworden is, maar zij verhaalt de wijze waarop, de vrucht van haar gebed, de worstelingen, die zij gekend heeft. Hoe de Heere haar gegeven heeft, zoals Hij haar beloofde.

Als de Heere iets doet, dan is het een afgewerkt geheel en dat is het heil aan al Zijn kinderen toegezegd. Hanna had worstelingen der ziel gekend, zij had toen de Heere nodig in al haar zielsverdriet. Zij had Hem leren zoeken met ingespannen krachten. Hoe wordt voor Gods kinderen uit deze geschiedenis het geloof versterkt. Ook voor hen zal de Heere de zangtijd doen aanbreken.

Als wij uitwendig neerzien op Gods kinderen och dan zijn ze hier vaak weinig geteld. Vaak moeten zij door donkerheid het leven door, maar toch zal later blijken, dat de Heere wel diepe wegen met Zijn volk houdt, maar zij zullen bemerken, dat Hij wijze bedoelingen met hen gehad heeft en dat alles tot hun eeuwig heil zal uitlopen. Zo was Samuel voor Hanna een opgericht teken. God hoorder des gebeds.

Wat is dan de wereld arm, die zulk een toevlucht niet kent. Zij, die de verborgen omgang met de Heere niet behoeven, zij moeten alleen door, maar ook straks alleen uit de wereld. Hanna blijkt niet alleen een belijdend maar ook een belevend mens. Zij

had zielsworstelingen met de Heere gehad. Het was Hanna niet te doen om er over te praten, maar zij kon er uit praten. Hoe velen heen de mond vol godsdienst, maar Geliefden, hoort u ze er ook uit spreken? Blijken niet velen vreemdelingen van het verborgen leven met God.

Wat ik u toewens is dit, dat ge heilig om God verlegen raakt, dat u het buiten Hem niet vinden kunt. Bedenkt, de wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid, maar wie de wil des Heeren doet, blijft in eeuwigheid.

Ik heb momenteel met grote nauwgezetheid, getracht in juiste bewoordingen de zonde en de ongerechtigheid voor ogen te stellen. O, wat is de begeerlijkheid der zonde groot, vooral als wij stilstaan bij hetgeen onze tekstwoorden zeggen.

Elkana bekende zijn huisvrouw. Wij veroordelen met alle klem het samenleven in ongehuwde staat. Het is een handeling waarop de straf niet kan noch mag uitblijven; voorzeker een zonde tegen het zevende gebod.

Nogmaals een woord van vermaan en waarschuwing tegen u jongeling en jongedochter. Werpt toch de kroon niet van uw hoofd, want gewis het ongenoegen Gods daarover zal niet uitblijven. Strijdt tegen de begeerlijkheid des vlees en hebt bovenal een goede consciëntie voor Gods aangezicht. Houdt Gods Woord tot regel voor uw leven, dan zal het u welgaan en zult u Gods zegen ook in het uitwendige leven ondervinden.

Ouders waakt, bidt en strijdt omtrent deze zaken. Denkt om het belang van uw kinderen. Waarschuwt hen tegen de verleidingen, kent tijd en wijze, breekt met de droevige landsgewoonten. Veroorloof een gepaste omgang, maar houdt rekening met het Woord des Heeren. Leest uw Bijbel en u zult daarin opmerken, dat de Heere het samenleven in de ongehuwde staat verbiedt.

Al keuren wij de handelingen van Elkana in het tot zich nemen van een tweede vrouw Peninna af, Hanna was zijn eerste, zijn wettige vrouw.

Wat heeft de begeerlijkheid der ogen al een menigte verlokten om eens anders huisvrouw te begeren, om in wege te leven die het fundament van ons volksbestaan ondermijnen. Strijdt en waakt, toehoorders, opdat ook gij niet in de verzoeking valt. Vertrouwt niet op uzelf. Denkt er om, de wijste man heeft ondervonden dat hij door de aanschouwingen der ogen is gevallen. Ook Salomo leefde hierin buiten Gods ordinantiën en ook anderen zijn gevallen. Laten deze voorbeelden ons tot lering en afschrik zijn.

Mochten wij Jozef daarin naleven en zeggen: *Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?* Bedenkt dat al wat in het verborgen geschiedt door God eenmaal zal geopenbaard worden. Hij weet de tijd en de wijze en zal de ongerechtigheid bezoeken met de roede. Hij laat Zich nooit bespotten maar zal eenmaal afrekenen. Waarvoor ik u waarschuw is dit: Houdt een goede consciëntie voor God en mensen. Zorgt dat door uw handelingen de zaak des Heeren niet gelasterd worde. Bedenkt, dat wanneer wij leven in de wettige weg als Hanna, de Heere aan ons denkt. Ik heb u gewaarschuwd voor het zondige dat aanstuurt op een beperkt kindertal. Laat dat niet onder ons nagevolgd worden, want ook dat is tegen Gods wil en Woord. Weet, dat de Heere aan ons denkt in de voortzetting van het menselijk geslacht.

Dat wij bovenal uit deze geschiedenis mochten leren dat God een Waarmaker van Zijn Woord is, dat Hij Woord houdt. Al ging het met Hanna door een diepe weg, de Heere gaf haar wens. Zij zal zich nauw aan dat kind verbonden hebben gevoeld. Wat maakt het een verschil uit, hoe wij leven voor Gods aangezicht. Was zij door Peninna gehoond, gesmaad en benauwd, de Heere gedacht haar. De Heere gaf genade en eer. Hanna zal Samuel aan het hart hebben gedrukt, waar toch zij eindigde niet in het vlees maar in de Geveer aller goeds.

Godvruchte schaar, houdt moed, ulieder hart zal vrolijk leven. Gij, die de Heere niet missen kunt, gij die een ledigheid in uw ziel gevoelt. Al sprak Elkana: *"Ben ik u niet beter dan tien zonen"*, daarmede werd Hanna's gemis niet vervuld, maar de tijd brak aan, dat haar gebed werd verhoord, een dag van grote blijdschap. Ook zal al Gods volk dat ondervinden. Al mogen zij bij tijden de zoetheid der belofte smaken, toch gevoelen ze een leegte en vrezen soms nog voor wat het leven hun nog brengen zal. Maar de Heere is een alvervullend God. Ook voor hen zal de morgen aanbreken, dat de Heere zegt: *Komt allen tot Mij, die belast en beladen zijt en Ik zal u helpen.* Vertrouwt dan elkander met deze woorden en de God aller genade doe u en mij zien op dat opgericht teken, dat God het gebed Zijns volks verhoort. Amen.

Slotzang PSALM 77: 8.

*O God! heilig zijn Uw wegen;
Niemand kan U spreken tegen;
Waar is er breed ofte wijd
Een alzulk God als Gij zijt?
Gij laat Uwe daden blijken
Door macht niet om vergelijken;
Gij doet de heid'nen vol pracht
Ondervinden Uwe kracht.*

